

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL PUBLIC INTERN

NR. /

Aprobat,

Florin – Vasile CÎȚU
Ministrul Finanțelor Publice

Avizat,

Mironel PANȚUROIU
Secretar de Stat

RAPORT privind activitatea de
audit public intern din România,
pentru anul 2019

Cuprins

INTRODUCERE	3
PARTEA I – SITUAȚIA ACTUALĂ A AUDITULUI PUBLIC INTERN DIN ROMÂNIA.....	4
1. Înființarea și funcționarea structurilor de audit public intern	4
1.1. Înființarea structurii de audit public intern	4
1.1.1. Modalități de înființare a structurilor de audit public intern	4
1.1.2. Contractele de prestări servicii.....	5
1.1.3. Structura entităților care nu au înființat funcția de audit public intern.....	6
1.2. Funcționarea auditului public intern	7
1.2.1. Structura entităților la care funcția de audit public intern este înființată dar este nefuncțională	8
1.3. Concluzii privind înființarea și funcționarea auditului public intern	8
2. Raportarea activității de audit intern.....	8
3. Independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor.....	9
3.1. Independența auditului intern	9
3.2. Obiectivitatea auditorilor.....	10
4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural	10
4.1. Emiterea normelor proprii de audit public intern.....	11
4.2. Procedurarea activităților de audit public intern.....	12
5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit public intern.....	12
5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC.....	13
5.2. Realizarea evaluării externe	14
.....	14
6. Resursa umană	15
6.1. Situația posturilor alocate structurilor de audit intern din administrația publică	15
6.2. Dimensionarea structurii de audit public intern.....	16
6.3. Fluctuația personalului	17
6.4. Structura personalului de audit public intern din administrația publică	18
6.4.1. Structura personalului de conducere	18
6.4.2. Structura personalului de execuție .	19
7. Planificarea activității de audit intern	20
7.1. Planificarea multianuală	20
7.2. Planificarea anuală.....	20
8. Realizarea misiunilor de audit intern în administrația publică	21
9. Urmărirea implementării recomandărilor	22
10. Raportarea recomandărilor neînsușite	22
11. Raportarea iregularităților	23
12. Elaborarea raportului financiar	24
13. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI.....	24
.....	24
14. Înființarea comitetelor de audit intern	25
PARTEA II-a – ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE UCAAPI ÎN ANUL 2019	25
15. Activități desfășurate în calitate de Autoritate de Audit	25
15.1. Misiuni de audit în calitate de Autoritate de Audit.....	25
15.2. Alte activități specifice desfășurate în calitate de Autoritate de Audit.....	25
16. Activități de coordonare, evaluare și raportare a activității de audit public intern la nivelul administrației publice locale și centrale	25
16.1. Misiuni de evaluare/consiliere a activității de audit public intern	25
16.2. Urmărirea implementării recomandărilor formulate în rapoartele anterioare	26
16.3. Avizarea șefilor/coordonatorilor compartimentelor de audit intern	26
16.4. Furnizarea de consultanță și asistență de specialitate compartimentelor de audit intern.....	26
17. Activități specifice de metodologie și strategie.....	27
17.1. Dezvoltarea cadrului normativ în domeniul auditului public intern	27

17.2. Dezvoltarea de instrumente specifice de audit.....	27
17.3. Asigurarea pregătirii profesionale a auditorilor interni din sectorul public	28
17.4. Avizarea Normelor metodologice specifice.....	28
17.5. Avizarea Cartei auditului intern.....	29
17.6. Planificarea activității de audit intern ..	29
17.7. Formularea de răspunsuri la adrese/ petiții/scrisori	29
17.8 Actualizarea cadrului procedural specific UCAAPI	30
17.9. Asigurarea funcției de audit intern la entitățile publice cu bugete sub 5 mil. lei	30
17.10. Dezvoltarea colaborării și cooperării cu Curtea de Conturi a României.....	30
17.11. Asigurarea secretariatului tehnic al CAPI	30
18. Proiecte implementate la nivelul direcției ..	31
18.1. Proiect „Support to improving the coordination of internal audit in Romania”, ..	31
18.2. Proiect „Performance Audit, as the instrument assessing the efficiency of programmes in the public administration of Romania”	31
18.3. Proiect „Sprijin pentru Autoritatea de Audit în gestionarea Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European și Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021”	31
19. Concluzii.....	31
PARTEA III-A – ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE COMITETUL DE AUDIT PUBLIC INTERN ÎN ANUL 2019.....	32
20. Cadrul general	32
21. Organizarea și desfășurarea ședințelor	32
21.1. Ședința din data de 31.07.2019	32
21.2. Ședința din data de 17.09.2019	33
21.3. Ședința din data de 26.11.2019	33
21.4. Ședința din data de 18.12.2019	33

INTRODUCERE

Rolul raportului este de a prezenta situația actuală a auditului public intern în administrația publică din România, precum și de a contribui la identificarea direcțiilor de acțiune ce vor fi urmate de către UCAAPI pentru dezvoltarea acestei activități pe acest segment de entități publice.

Informațiile și datele din raport sunt preluate din rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern elaborate de structurile de audit public intern și transmise la UCAAPI. Pentru aceste rapoarte, persoanele care le-au elaborat și aprobat își asumă întreaga responsabilitate.

*

Colectarea informațiilor s-a bazat pe elaborarea de către UCAAPI a unui format standard de raportare care a fost transmis spre completare tuturor structurilor de audit public intern. Din informațiile colectate, în cadrul administrației publice din România s-a raportat un număr total de 11.495 de entități publice. În funcție de tipul ordonatorului de credite acestea se împart în 3.297 de ordonatori principali de credite și 8.198 de unități subordonate, sub autoritatea sau în coordonarea acestora. Pentru ușurința exprimării, pe parcursul prezentului raport, se

va folosi sintagma "entități subordonate" cu referire la aceste entități.

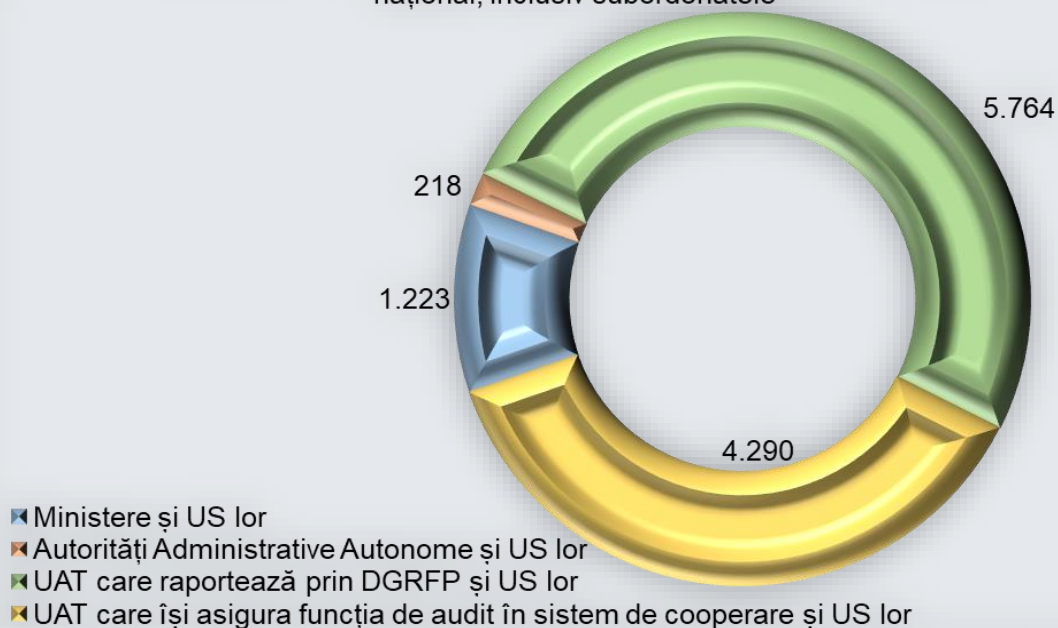
În funcție de tipul entității publice, cele 11.495 de entități publice au următoarea structură:

- 25 de ministere;
- 1.198 de unități subordonate ministerelor;
- 44 de autorități administrative autonome (inclusiv cele cu rapoarte în format special);
- 174 de unități subordonate autorităților administrative autonome;
- 1.298 UAT-uri care raportează prin DGRFP-uri;
- 4.466 de entități subordonate UAT-urilor care raportează prin DGRFP-uri;
- 1.930 de UAT-uri care își asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare;
- 2.360 entități subordonate UAT-urilor care își asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare.

Din aceste informații se poate observa faptul că UAT-urile care raportează prin DGRFP-uri și entitățile subordonate lor au cea mai mare pondere, de circa 50%. Totodată entitățile publice din administrația publică locală reprezintă circa 87% din total entități.

Informațiile detaliate pentru fiecare capitol al raportului și pe fiecare tip de administrație publică (centrală și locală) se regăsesc în anexele 1 și 2.

Graficul nr. 1. Structura entităților din administrația publică la nivel național, inclusiv subordonatele

PARTEA I – SITUAȚIA ACTUALĂ A AUDITULUI PUBLIC INTERN DIN ROMÂNIA

1. Înființarea și funcționarea structurilor de audit public intern

1.1. Înființarea structurii de audit public intern

Organizarea structurii de audit public intern se referă fie la înființarea unei structuri proprii de audit public intern fie la accesul la o capacitate de audit public intern, furnizată de organul ierarhic superior, în condițiile legii.

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată), există un număr total de 11.495 de instituții care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern, conform raportării primite.

Dintre acestea, a fost înființată funcția de audit public intern la un număr de 9.841 structuri, ceea ce reprezintă un grad de înființare al auditului public intern de circa 86%.

Înființarea auditului intern s-a realizat astfel:

- la 1.704 entități prin structuri de audit public intern proprii. În total există 1.760 de structuri de audit public intern, la cele 1.704 adăugându-se 56 de structuri ce funcționează în cooperare;

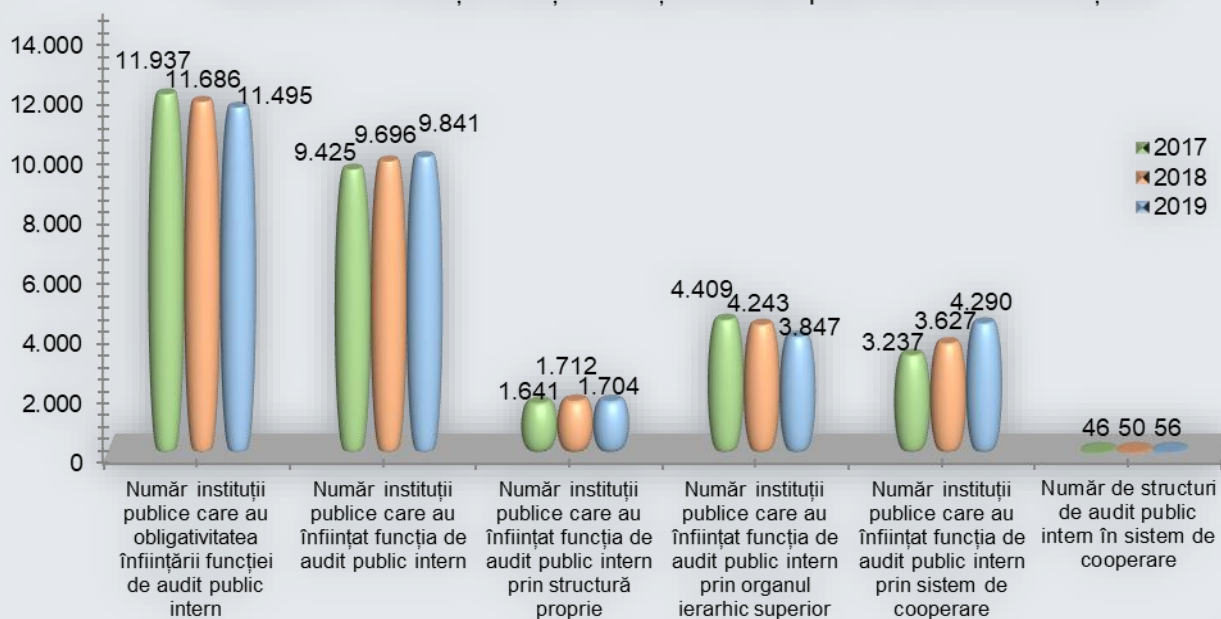
	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Număr instituții publice care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern	11.937	11.686	11.495	-1,87%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern	9.425	9.696	9.841	+2,49%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin structură proprie	1.641	1.712	1.704	+1,93%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin organul ierarhic superior	4.409	4.243	3.847	-6,55%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin contracte de prestări servicii	138	114	60	-32,38%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin sistem de cooperare	3.237	3.627	4.290	+15,16%
Număr de structuri de audit public intern în sistem de cooperare	46	50	56	+7,35%

- la 3.847 entități prin organul ierarhic superior;
- la 4.290 entități prin sistem de cooperare;
- la 60 entități prin contracte de prestări servicii.

1.1.1. Modalități de înființare a structurilor de audit public intern

Cele 1.757 de structuri de audit public intern

Graficul nr. 2. Evoluția înființării funcției de audit public intern la nivel național

de la nivel național sunt înființate în următoarea structură:

- 24 direcții;
- 71 servicii;
- 108 birouri;
- 1.554 compartimente

Din analiza datelor se poate observa faptul că ordonatorii de credite au organizat auditul intern cu preponderență sub formă de compartiment - circa 88% din numărul total al structurilor.

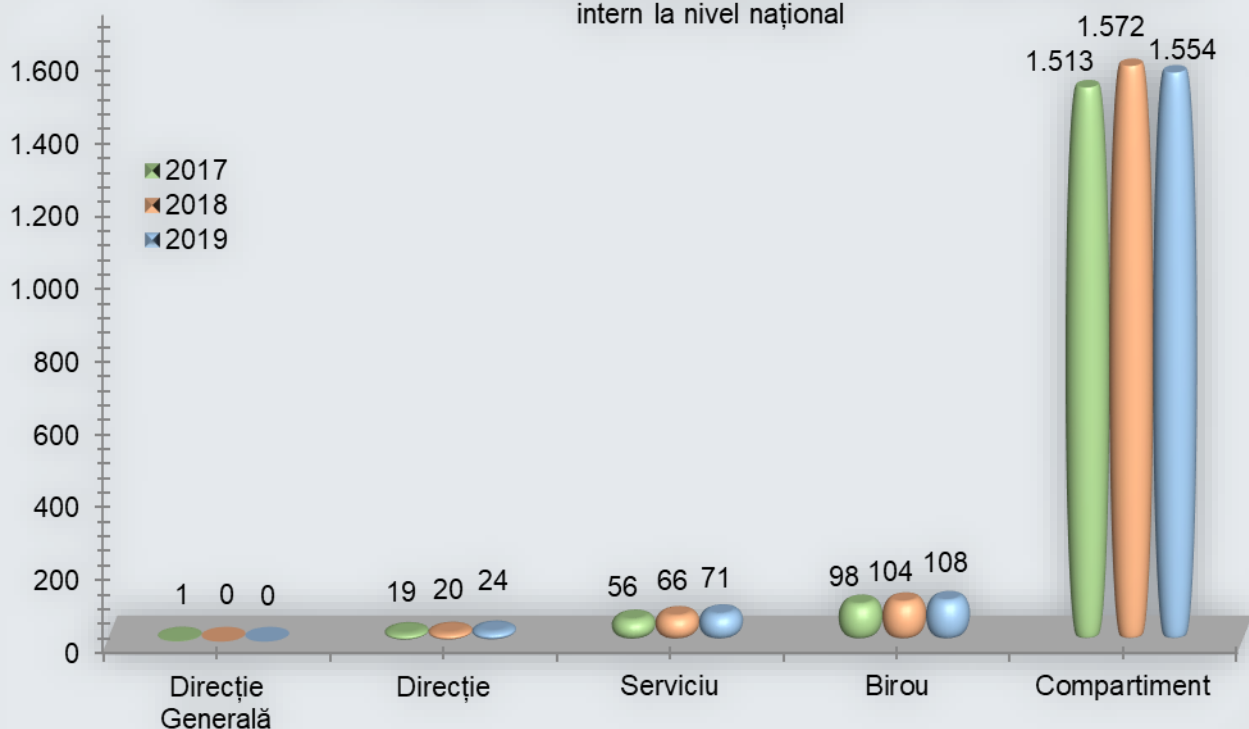
Un inconvenient major al acestei forme de organizare este acela că, nefiind reglementat de legislația specifică funcției și administrației publice, nu se pot înființa posturi de conducere la nivelul compartimentului ceea ce atrage după sine deficiențe în exercitarea funcției de audit public intern precum și dificultăți în implementarea metodologiei de efectuare a misiunilor de audit public intern.

atribuțiile acordate, ceea ce poate crea insatisfacții în rândul acestor persoane și implicit poate afecta calitatea funcției de audit public intern.

Tendențe la nivel național cu privire la modul de înființare a auditului public intern

	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Direcție Generală	1	0	0	-
Direcție	19	20	24	+12,63%
Serviciu	56	66	71	+12,72%
Birou	98	104	108	+4,98%
Compartiment	1.513	1.572	1.554	+1,38%

Graficul nr. 3. Evoluția modului de organizare a structurilor proprii de audit public intern la nivel național

Există cazuri în care au fost nominalizați coordonatori ai compartimentului de audit public intern, fără însă a exista posibilitatea legală de remunerare a acestora în raport cu

1.1.2. Contractele de prestări servicii

Odată cu emiterea OUG nr. 26/06.06.2012 privind unele măsuri de reducere a

cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, s-a abrogat modalitatea de asigurare a activității de audit public intern prin contracte de prestări servicii, menționată la art. 11, lit. c) din Legea nr. 672/2002.

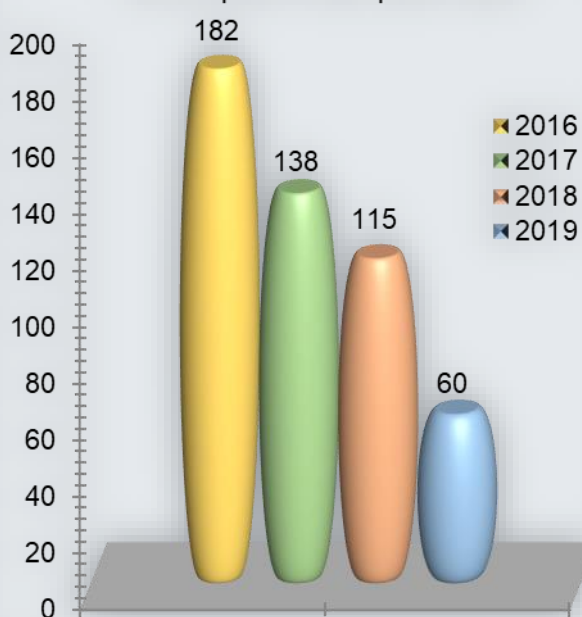
După intrarea în vigoare a OUG nr. 26/2012 nu se mai poate organiza și exercita activitatea de audit public intern prin contracte de prestări servicii.

La nivel național, la finele anului 2019 existau în derulare un număr de 38 de contracte de prestări servicii prin care se furniza funcția de audit public intern unui număr total de 60 de entități publice.

Detalii privind contractele de prestări servicii în funcție de tipul administrației publice, precum și distribuția acestora pe regiuni, se regăsesc în capitolul 1.1.2. din:

- anexa 1, pentru administrația publică centrală;
- anexa 2, pentru administrația publică locală.

Graficul nr. 4. Evoluția numărului de entități publice, la nivel național, beneficiare ale contractelor de prestări servicii pentru audit public intern

Față de anul 2016, numărul entităților publice care folosesc contracte de prestări servicii pentru funcția de audit public intern s-a redus cu circa 67%, menținându-se o evoluție anuală descrescătoare.

1.1.3. Structura entităților care nu au înființat funcția de audit public intern

Din totalul de 11.495 de entități publice existente la nivel național, un număr de 1.654 de entități nu au înființat funcția de audit public intern: 157 în administrația publică centrală și 1.437 în administrația publică locală.

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cadrul administrației publice locale.

Cauzele neînființării auditului public intern:

- Resursele financiare existente sunt insuficiente;
- Entitățile au în derulare contracte de prestări servicii pentru audit public intern;
- În cazul restructurării instituțiilor s-a procedat la desființarea structurilor de audit public intern, redistribuirea posturilor de la nivelul compartimentului de audit către alte structuri din cadrul entității sau preluarea posturilor de auditor intern și transformarea lor în posturi de consilier de către ordonatorul principal de credite;
- Nu sunt aplicate sancțiuni pentru neorganizarea auditului intern, deși această faptă constituie contravenție conform prevederilor art. 23(a) din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, și este sancționată cu amendă între 3.000 și 5.000 de lei. Neaplicarea sancțiunilor este generată de faptul că nu sunt puse în aplicare, la nivel național, prevederile art. 24 din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, prin care ordonatorii principali de credite trebuie să împuternicească reprezentanți care să constate și să aplice sancțiunile.

Lipsa implementării acestor prevederi în cei 18 ani care au trecut de la data emiterii Legii auditului public intern (anul 2002), combinată cu restricțiile bugetare și de personal aplicate în administrația publică, au generat situația existentă la acest moment.

Prin OMFP nr. 7/2020, la nivelul UCAAPI, au fost stabilite persoanele împuternicite să

constate contravențiile și să aplice sancțiunile prevăzute la art. 23 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern.

1.2. Funcționarea auditului public intern

Prin funcționarea auditului public intern se înțelege măsura în care structurile de audit public intern înființate funcționează în mod efectiv. În special se urmărește a se identifica câte și care sunt cazurile în care auditul intern este înființat dar nu funcționează și de asemenea se urmărește identificarea cauzelor acestor aspecte.

Un aspect particular al funcționării structurii de audit intern este reprezentat de cazul în care auditul intern a fost înființat prin asigurarea acestei funcții de către organul ierarhic superior. În acest caz, structura de audit intern de la organul ierarhic superior este cea care trebuie să efectueze misiuni de audit intern la entitatea subordonată, asigurând, în termen de 3 ani, conform prevederilor legale, acoperirea sferei auditabile. În aceste condiții, în cazul în care structura de audit intern de la nivelul organului ierarhic superior, în ultimii 3 ani nu a efectuat nicio misiune de audit intern la entitatea subordonată, se consideră că, la nivelul acestei entități, auditul intern este înființat dar nu funcționează.

Gradul de funcționare al auditului public intern este determinat ca raport procentual între numărul de entități în care auditul intern funcționează și numărul total de entități existente care aveau obligația de a avea o structură de audit intern funcțională.

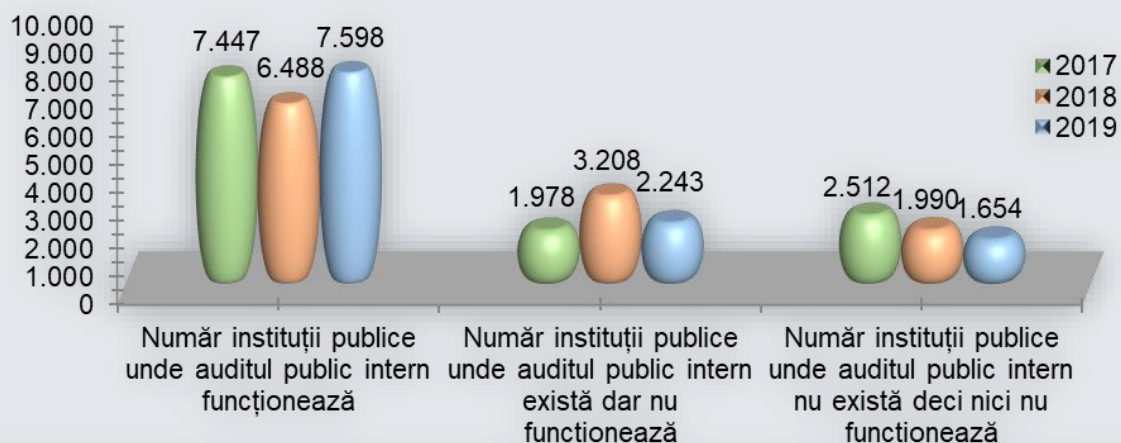
La nivelul administrației publice, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată), s-a raportat existența unui număr de 11.495 de instituții care au obligativitatea să mențină o structură de audit public intern funcțională. Din punctul de vedere al funcționării structurilor de audit intern, acestea se împart astfel:

- ♦ 7.598 de entități au înființat auditul intern și acesta funcționează, ceea ce reprezintă un grad de funcționare al auditului intern de circa 66%;
- ♦ La 3.897 de entități auditul intern nu funcționează (circa 34%), astfel:
 - 2.243 entități au înființat auditul intern dar acesta nu funcționează;
 - 1.654 de entități nu au înființat auditul intern, deci implicit acesta nu funcționează.

Tendențe cu privire la funcționarea auditului public intern

	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Număr instituții publice unde auditul public intern funcționează	7.447	6.488	7.598	+2,12%
Număr instituții publice unde auditul public intern există dar nu funcționează	1.978	3.208	2.243	+16,05%
Număr instituții publice unde auditul public intern nu există deci nici nu funcționează	2.512	1.990	1.654	-18,83%

Graficul nr. 5. Evoluția funcționării auditului public intern la nivel național

1.2.1. Structura entităților la care funcția de audit public intern este înființată dar este nefuncțională

La nivelul administrației publice, auditul intern este înființat dar nu funcționează la un număr de 2.243 entități: 285 ordonatori principali de credite și 1.958 entități subordonate acestora.

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cazul entităților subordonate.

Cauzele înființării dar nefuncționării auditului public intern sunt determinate de faptul că:

- ◆ resursele umane și financiare sunt insuficiente pentru a asigura buna funcționare a structurii de audit public intern;
- ◆ există o slabă preocupare din partea unor entități în organizarea de concursuri și ocuparea posturilor vacante de auditori publici interni;
- ◆ uneori atunci când au fost organizate concursuri de ocupare a acestor posturi, acestea nu au fost ocupate.

1.3. Concluzii privind înființarea și funcționarea auditului public intern

Gradul de înființare al auditului public intern în administrația publică este de circa 86%, calculat la numărul total al entităților publice. Înființarea auditului intern s-a realizat atât prin structuri proprii cât și prin organul ierarhic superior. În cazul structurilor proprii, acestea sunt înființate în special sub formă de compartimente.

Gradul de funcționare al auditului public intern este de 66%, calculat la numărul total al entităților publice.

2. Raportarea activității de audit intern

La nivelul administrației publice există un număr total de 11.495 entități publice care au obligativitatea să emită rapoarte anuale de

activitate. Din acest punct de vedere, acestea se clasifică astfel:

- ◆ 7.455 entități au elaborat raportul anual (circa 65%). În total, la nivelul UCAAPI, au fost primite un număr de **109** rapoarte anuale de activitate în care sunt incluse cele 7.453 de entități, astfel:

- 350 de entități ai căror conducători au calitatea de ordonator principal de credite, au exercitat auditul public intern prin structură proprie și au emis propriul raport, transmis la UCAAPI;

- 2.118 de entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin organul ierarhic superior. Aceștia nu au emis propriul raport anual de activitate, deoarece nu au structură proprie de audit intern. Raportul organului ierarhic superior are rol de raport anual de activitate, deoarece acesta se emite de către fiecare structură de audit public intern;

- 807 de entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin structură proprie și au emis propriul raport, transmis la organul ierarhic superior. Rapoartele acestor structuri de audit intern au fost incluse în raportul organului ierarhic superior.

- 4.178 entități publice au emis raport în sistem de cooperare.

- ◆ 4.040 de entități nu au elaborat raportul astfel:

- 143 entități nu au elaborat raport anual deși structura de audit intern este funcțională;

- 2.243 de entități nu au elaborat raport anual deoarece structura de audit intern nu este funcțională;

- 1.654 de entități nu au elaborat raport anual deoarece auditul intern nu este înființat.

- ◆ 2 entități au emis raport anual, dar acesta nu a fost centralizat din cauza specificului activității.

În concluzie, prezentul raport este întocmit pe baza rapoartelor primite și prelucrate de la **109 (50+8+51)** structuri de audit intern, rapoarte care cumulează informațiile dintr-un număr

total de **1.208 (50+568+300+239+51)** rapoarte anuale:

- **50** rapoarte transmise la UCAAPI de ordonatorii principali de credite și care la rândul lor cumulează informațiile dintr-un număr de **568** rapoarte anuale de audit public intern emise de entități publice subordonate, cu structuri proprii de audit public intern;
- 8 rapoarte primite la UCAAPI de la DGRFP, care includ: **300** de rapoarte de la ordonatorii principali de credite și care la rândul lor cumulează informațiile dintr-un număr de **239** rapoarte anuale de audit public intern emise de entități publice subordonate, cu structuri proprii de audit public intern;
- **51** rapoarte primite la UCAAPI de la structurile asociative.

Cauzele neraportării sunt reprezentate în principal de neînființarea sau nefuncționarea structurii de audit public intern.

3. Independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor

Independența este atributul funcției de audit intern în timp ce obiectivitatea este apanajul auditorilor interni. Pentru păstrarea acestor atribute, trebuie respectate anumite criterii, cum ar fi:

Pentru păstrarea independenței:

- funcția de audit intern trebuie să se subordoneze direct managementului superior al organizației;
- numirea și destituirea managementului funcției de audit intern respectiv a auditorilor interni trebuie să fie supuse procesului de avizare, conform legii.

Pentru păstrarea obiectivității auditorilor interni:

- Auditorii interni nu trebuie implicați în activitățile pe care le pot audita;
- Auditorii interni trebuie să-și declare obiectivitatea în cadrul misiunilor de audit intern și evaluare efectuate.

Aceste aspecte se regăsesc în baza legală actuală, respectiv Legea nr. 672/2002, republicată și HG nr. 1086/2013. De asemenea, aspecte similare se regăsesc în practica internațională de audit intern stipulată

în Standardele Internaționale de Practică Profesională în Auditul intern (IPPF) emise de către Institutul Auditorilor Interni (vezi Standardele de la 1100 la 1130).

3.1. Independența auditului intern

La nivelul administrației publice au fost declarate un număr de 23 de cazuri care ar putea afecta independența structurii de audit intern:

- 16 de cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea auditorilor interni;
- 7 cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea conducătorilor structurilor de audit intern.

Tendențe privind elementele care pot influența independența funcției de audit intern, la nivelul administrației publice

	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Număr de entități în care auditul public intern nu este subordonat managementului superior	1	2	0	-0.5
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a șefilor structurii de audit public intern (lipsa avizului)	14	5	7	-3.5
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a auditorilor publici interni (lipsa avizului)	27	24	16	-5.5
TOTAL	42	31	23	-9.5

3.2. Obiectivitatea auditorilor

La nivelul administrației publice au fost declarate un număr de 36 de cazuri care ar putea afecta obiectivitatea auditorilor publici interni:

- 27 de cazuri în care auditul intern a fost implicat în derularea activităților auditabile;
- 9 cazuri în care declarația de independență nu este completată.

Tendințe privind elementele care pot influența obiectivitatea auditorilor interni în administrația publică

	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Auditul intern a fost implicat în derularea activităților auditabile	24	40	27	+1.5
Declarația de independență nu este completată	14	17	9	-2.5
TOTAL	38	57	36	-1

Se poate observa faptul că în cursul anului 2019 a existat o scădere a numărului elementelor care pot afecta obiectivitatea auditorilor.

4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural

Cadrul metodologic și procedural aferent activității de audit public intern se referă la aspectele care sunt de natură a asigura buna desfășurare a acestei activități, prin prisma metodologiilor și a procedurilor aplicabile, luând în calcul și aplicarea și respectarea

codului de conduită etică al auditorului public intern.

Referitor la aceste aspecte, activitatea de audit public intern a fost reglementată începând cu anul 2003, pe lângă legislația primară cunoscută, și de OMFP nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern.

În anul 2013, ulterior modificării și republicării Legii auditului public intern, a fost emisă HG nr. 1.086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern. Aceasta aduce o serie de modificări și îmbunătățiri pentru vechea versiune a normelor generale. Ambele versiuni ale normelor generale prevedeau emiterea de norme proprii de audit public intern.

În cadrul analizei asigurării cadrului metodologic, s-au luat în considerare următoarele aspecte:

- Toate entitățile publice au obligativitatea emiterii normelor proprii;
- Există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii dar acestea să nu fi fost încă transmise în vederea avizării de către UCAAPI sau de către organul ierarhic superior, după caz;
- Există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii și să le fi transmis în vederea avizării, dar avizul nu a fost încă emis;
- Entitatea publică are normele emise și avizate.

Referitor la procedurarea activităților din cadrul structurii de audit public intern, acestea sunt supuse și ele emiterii de proceduri de sistem sau operaționale, după caz. Noțiunea de procedură este utilizată în cadrul prezentului raport în sensul dat de OSGG nr. 600/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere acest lucru, este necesar ca structurile de audit public intern să analizeze și să decidă câte dintre activitățile derulate trebuie să fie procedurate (adică să se emită o procedură scrisă pentru acea activitate). În acest context gradul de procedurare poate varia de la o entitate la alta, în funcție de judecata profesională aplicată.

De asemenea, pentru activitățile procedurabile, se va stabili care este gradul de emiteră a procedurilor. În mod firesc ținta este de 100%, urmărindu-se apropierea cât mai mult de acest nivel.

4.1. Emiterea normelor proprii de audit public intern

În general normele proprii sunt emise în marea majoritate a structurilor de audit public intern.

Din totalul de 1.208 de rapoarte anuale centralizate din cadrul administrației publice, se desprinde următoarea imagine:

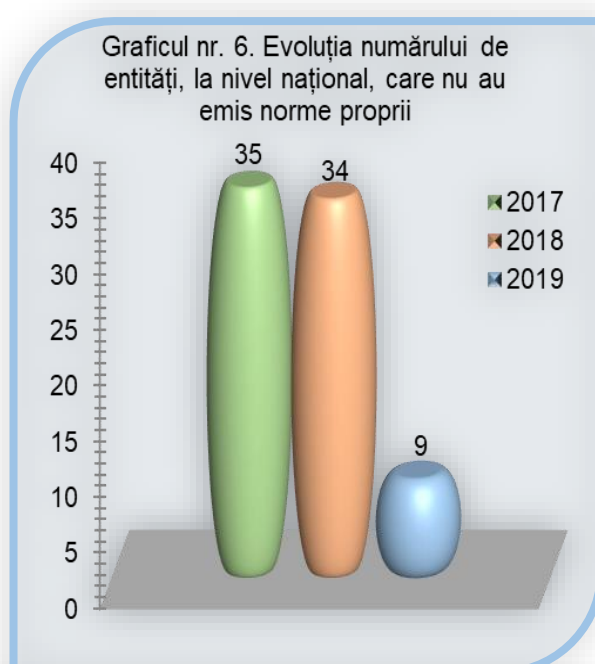
- 9 structuri de audit public intern nu au emis normele proprii;
- 32 de structuri de audit public intern au întocmit normele proprii dar nu le-au comunicat în vederea avizării;
- 8 structuri de audit public intern au întocmit normele proprii iar acestea au fost transmise în vederea avizării și sunt în curs de avizare;
- 18 structuri de audit public intern au întocmit normele proprii, au fost transmise în vederea avizării și au fost restituite cu observații;
- 643 structuri de audit public intern au normele proprii emise și avizate;
- 494 structuri de audit public intern nu au norme proprii deoarece organul ierarhic superior nu și-a dat acordul în acest sens. În

acest caz, aceste entități utilizează normele proprii ale organului ierarhic superior.

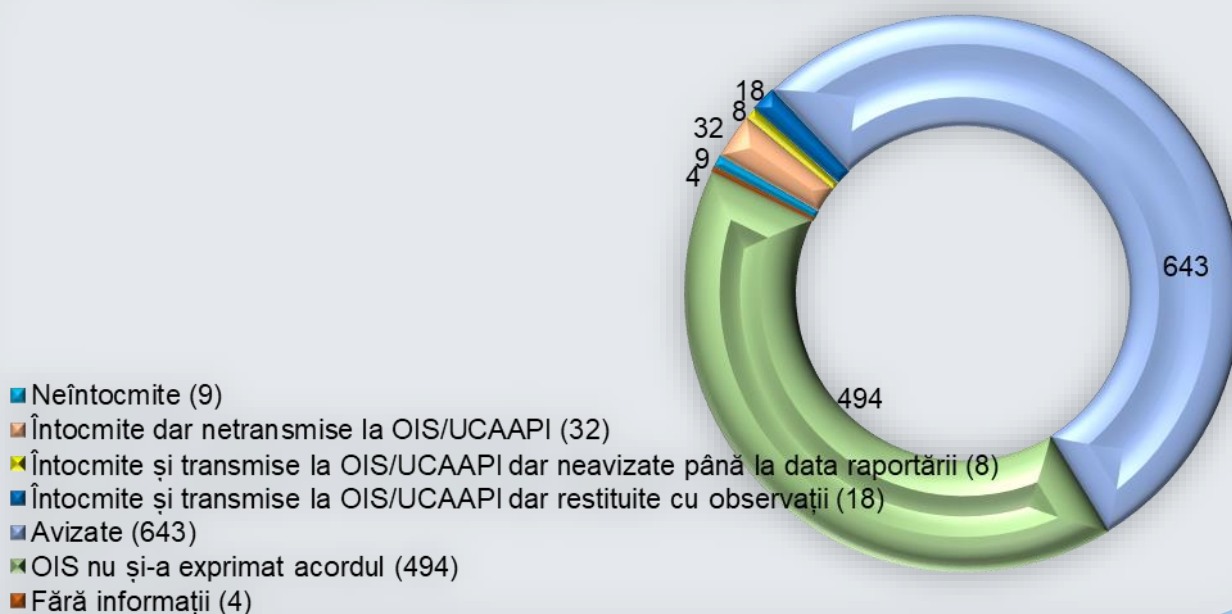
- 4 structuri de audit public intern nu au furnizat informații.

Tendențe privind emiteră normelor proprii de audit public intern în administrația publică

	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Număr de entități care nu au emis norme proprii	35	34	9	-13

Graficul nr. 7. Situația emiterii normelor proprii la nivel național

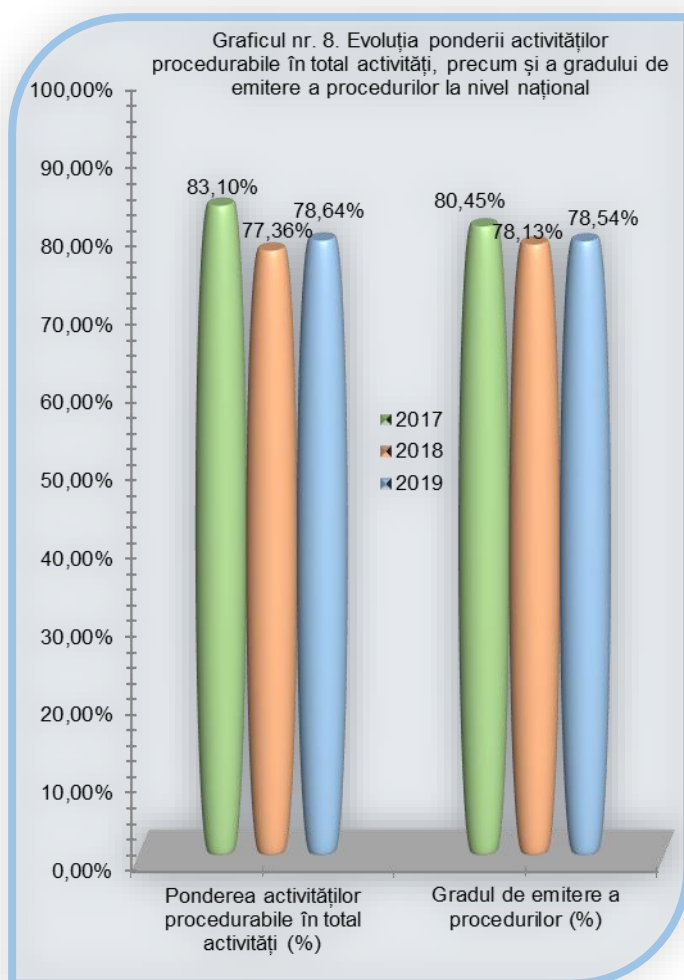
4.2. Procedurarea activităților de audit public intern

La nivelul administrației publice, auditorii interni consideră că este necesară procedurarea a circa 79% dintre activitățile desfășurate la nivelul structurii de audit public intern. Dintre acestea, au fost elaborate circa 79%.

Ca observație generală, situația este acceptabilă, existând posibilitate de îmbunătățire.

Tendințe privind procedurarea activităților de audit public intern în administrația publică

	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Pondere medie a activităților procedurabile în total activități (%)	83,10%	77,36%	78,64%	- 2,23 pp
Gradul de emiteră a procedurilor (%)	80,45%	78,13%	78,54%	-0,95 pp

5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit public intern

În conformitate cu prevederile punctului 2.3.7. din cadrul anexei nr. 1 la HG nr. 1086/2013, la nivelul structurii de audit public intern se elaborează un program de asigurare și îmbunătățire a calității (PAIC) sub toate aspectele auditului intern, care să permită un control continuu al eficacității acestuia.

Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern trebuie să garanteze că activitatea de audit intern se desfășoară în conformitate cu normele, instrucțiunile și Codul privind conduita etică a auditorului intern și să contribuie la îmbunătățirea activității structurii de audit public intern.

Un PAIC ar trebui să ajute la exprimarea unor concluzii cu privire la calitatea activității de audit intern și să ducă la efectuarea unor recomandări pentru implementarea unor îmbunătățiri corespunzătoare a acestei activități. Acest program ar trebui să permită o evaluare a:

- Conformității cu baza legală în vigoare;
- Contribuției auditului intern la procesele de guvernanță, management al riscurilor și controlul organizației;
- Acoperirea integrală a sferei auditabile;
- Respectarea legilor, reglementărilor și procedurilor pe care activitatea de audit intern trebuie să le respecte;
- Riscurile care afectează funcționarea auditului intern.

PAIC ar trebui să impună o abordare sistematică și disciplinată a procesului de autoevaluare periodică, inclusiv modalitatea de realizare a autoevaluărilor periodice pentru fiecare an intermediar între evaluările externe.

Un PAIC pe deplin funcțional exercită o monitorizare permanentă a activității de audit intern și o autoevaluare periodică a acesteia pentru a asigura conformitatea cu cadrul legal și procedural aplicabil.

Cu ajutorul acestui proces, evaluarea externă ar trebui să devină efectiv o oportunitate de a obține noi idei de la evaluator sau de la echipa de evaluare, cu privire la modalitățile de îmbunătățire a calității generale a auditului intern, a eficienței și a eficacității.

Dezvoltarea activității va depăși stadiul de conformitate și va aborda modalități noi și inovatoare de a exercita activitatea de audit public intern și de a oferi rezultate semnificativ îmbunătățite.

Complementar PAIC, calitatea funcției de audit intern se poate îmbunătăți prin evaluările externe. Aceste evaluări trebuie efectuate la fiecare cinci ani, conform cerințelor legislației naționale, dar și standardelor internaționale de audit intern emise de către Institutul Auditorilor Interni (IIA). Obiectivul evaluării externe este de a evalua activitatea de audit intern din punctul de vedere al conformității cu definiția auditului intern, cu cerințele codului de etică și cu prevederile legislației naționale în domeniu.

Evaluările externe se pot concentra, de asemenea, pe identificarea oportunităților de îmbunătățire a funcției de audit intern, oferind sugestii pentru a îmbunătăți eficacitatea acestei activități și promovând idei pentru a spori imaginea și credibilitatea funcției de audit intern.

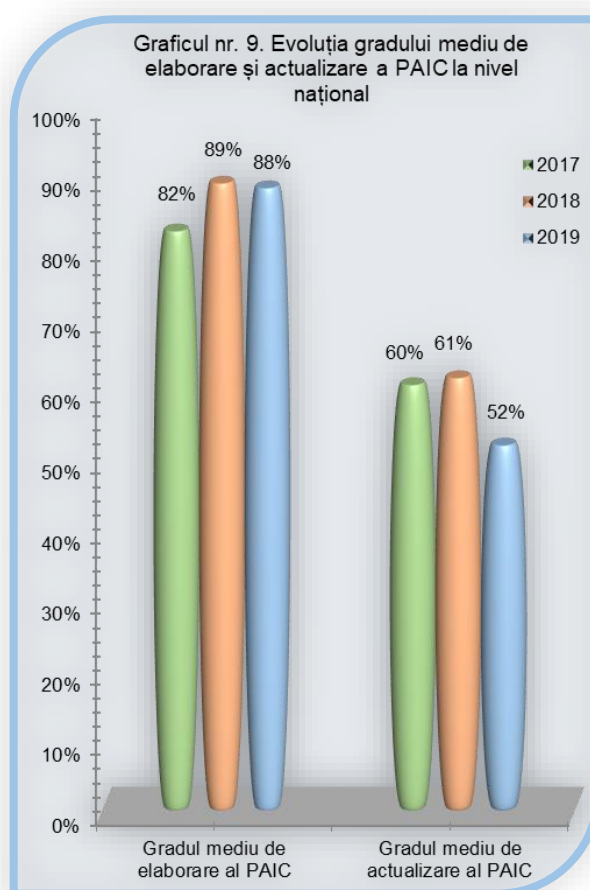
5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC

Circa 88% dintre structurile de audit public intern din administrația publică au emis PAIC.

Referitor la actualizarea PAIC, circa 52% dintre aceste structuri de audit public intern au procedat la actualizarea acestui document.

Tendențe privind emiterea și actualizarea PAIC la nivelul administrației publice

	2017	2018	2019	Creștere anuală medie
Gradul mediu de elaborare al PAIC	82%	89%	88%	+3 pp
Gradul mediu de actualizare al PAIC	60%	61%	52%	- 4 pp

5.2. Realizarea evaluării externe

În administrația publică, entitățile publice cu atribuții de evaluare externă sunt:

- UCAAPI cu un portofoliu de 109 de structuri de audit public intern aflate în cadrul administrației centrale și locale;
- Ministerele și autoritățile cu un portofoliu de 568 de structuri de audit public intern aflate în cadrul entităților subordonate.
- DGRFP-urile cu atribuții delegate în ceea ce privește evaluarea externă, cu un portofoliu de 300 de structuri de audit public intern;
- UAT-urile ale căror subordonate au structuri proprii de audit public intern, cu un portofoliu de 239 structuri de audit intern.

Portofoliul este cel declarat în cadrul rapoartelor anuale emise de structurile de audit public intern respective.

În anul 2019, circa 11% dintre structurile de audit intern au fost evaluate de către UCAAPI, DRGFP sau organul ierarhic superior, după caz.

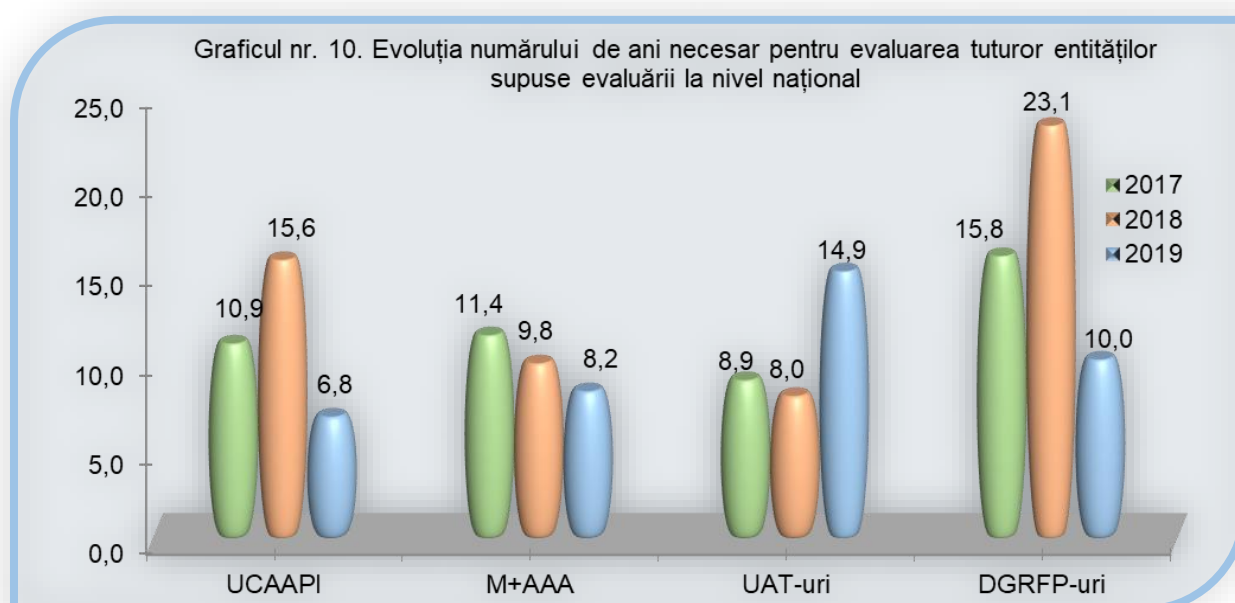
Entitatea evaluatoare	Numărul entităților supuse evaluării (portofoliu 2019)	Numărul entităților evaluate în 2017	Numărul entităților evaluate în 2018	Numărul entităților evaluate în 2019
UCAAPI	109	10	7	16
M+AAA	568	50	58	69
UAT-uri	239	27	30	16
DGRFP-uri	300	19	13	30
TOTAL	916	87	95	101

Având în vedere faptul că evaluarea externă trebuie realizată o dată la 5 ani, menținerea acestui ritm ar permite evaluarea tuturor entităților din administrația publică într-un interval de 10 ani, mult peste cel specificat de standardele internaționale acceptate dar și de cadrul legal în vigoare.

Analizând în dinamică, pentru anii 2017, 2018 și 2019, realizarea activității de evaluare externă se prezintă astfel:

Numărul de ani necesari pentru evaluarea tuturor entităților supuse evaluării (2019)	2017	2018	2019
UCAAPI	10,9	15,6	6,8
M+AAA	11,4	9,8	8,2
UAT-uri	8,9	8,0	14,9
DGRFP-uri	15,8	23,1	10,0

Comparativ cu anul trecut, numărul de ani necesari pentru evaluarea tuturor entităților din administrația publică supuse evaluării are un trend descendent, așa cum se poate observa din graficul de mai jos.

6. Resursa umană

6.1. Situația posturilor alocate structurilor de audit intern din administrația publică

Într-un moment în care se pune accent sporit pe responsabilitatea organizațională, pe îmbunătățirea controlului intern, pe managementul riscurilor și pe guvernarea corporativă, ar trebui să se pună tot mai mult accent și pe structurile de audit intern.

Pentru a-și îndeplini obiectivele, este important ca structura de audit intern să aibă acces la resurse umane care să posede abilitățile necesare în acest scop. Structurile de audit public intern care au raportat și-au efectuat propria analiză privind suficiența resursei umane (posturi de conducere + posturi de execuție).

Ca urmare a acestei analize a rezultat faptul că, în structurile de audit public intern din administrația publică, la data de 31 decembrie 2019 existau un număr total de 3.391 posturi alocate. Dintre acestea erau ocupate un număr de 2.684 de posturi, dar 79 dintre acestea nu exercitau atribuții de audit public intern. Titularii acestor posturi sunt: mutați temporar, detașați, suspendați, în concediu de maternitate, etc. Prin urmare, la 31.12.2019, structurile de audit public intern funcționau cu un număr de 2.605 auditori care exercitau atribuții de audit intern. La aceeași dată, posturile vacante erau în număr total de 707.

În concluzie, la finele anului 2019 existau 786 posturi care erau alocate dar fie erau vacante, fie erau ocupate dar titularii lor nu exercitau activități de audit public intern.

La nivelul administrației publice, posturile de conducere sunt ocupate în proporție de circa 86% (din totalul de 242 alocate), existând un deficit de 35 de auditori pentru ocuparea unor funcții de conducere. Aceste 35 de posturi sunt vacante.

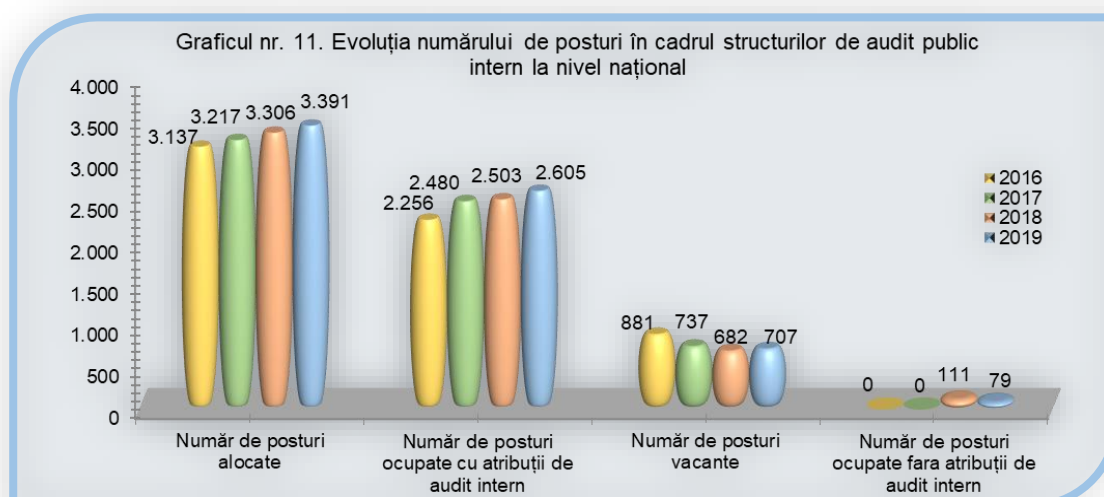
În ceea ce privește funcțiile de execuție, sunt ocupate circa 76% (din totalul de 3.149 de posturi alocate), existând un deficit de 751 de persoane pentru ocuparea posturilor de execuție, dintre care 79 de posturi sunt ocupate dar nu exercită atribuții de audit intern, iar restul (672) sunt posturi vacante.

În concluzie, indiferent de natura posturilor, sunt ocupate circa 77% (din totalul de 3.391 posturi alocate), existând un deficit de 786 auditori interni. Dintre aceste posturi, 79 sunt posturi ocupate, dar care nu exercită atribuții de audit intern iar restul (707) sunt posturi vacante.

Tendențe privind gradul de ocupare a posturilor în administrația publică

	2016	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Număr de posturi alocate	3.317	3.217	3.306	3.391	+2,66%
Număr de posturi ocupate cu atribuții de audit intern	2.256	2.480	2.503	2.605	+5,43%
Număr de posturi vacante	881	737	682	707	-11,90%
Gradul de ocupare	71,92%	77,09%	75,71%	76,82%	+1,63 pp
Număr de posturi ocupate fără atribuții de audit intern*	-	-	111	79	-29%

* Informație colectată începând cu anul 2018

6.2. Dimensionarea structurii de audit public intern

Dimensionarea structurii de audit public intern se face în funcție de riscurile existente în cadrul entității publice, de dimensiunea sferei auditabile precum și ținând cont de necesitatea auditării întregii sfere de audit într-o perioadă de trei ani de zile.

Structurile de audit public intern din administrația publică au realizat analiza necesarului de resurse umane pentru dimensionarea funcției de audit intern.

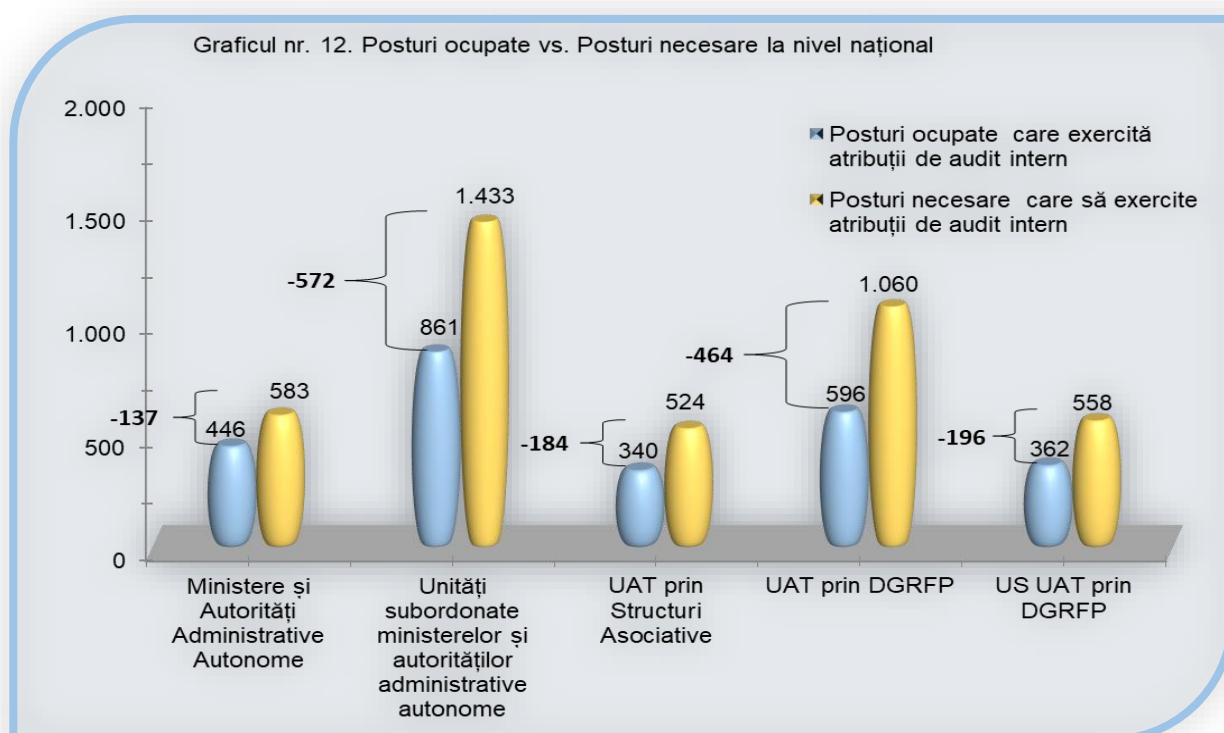
Se poate observa faptul că, cele 2.605 posturi ocupate la 31.12.2019 nu sunt suficiente pentru buna derulare a activității de audit public intern, numărul total necesar de posturi ocupate care să exercite activități de audit intern fiind de 4.158.

Rezultă astfel un deficit de 1.553 de posturi, care poate fi gestionat parțial prin ocuparea celor 707 de posturi vacante, precum și prin oprirea mutărilor, detașărilor, etc. auditorilor publici interni (79 de posturi) – vezi capitolul 6.1.

Dacă se vor pune în aplicare aceste măsuri, și aceste posturi vor fi ocupate cu persoane care vor exercita activități de audit public intern, va fi necesară alocarea suplimentară a 767 de posturi.

Dacă deficitul de resurse umane (persoane calificate care să ocupe posturile vacante precum și posturi alocate necesare) va persista, structurile de audit intern se vor afla în continuare în imposibilitatea îndeplinirii atribuțiilor legale.

	Posturi ocupate care exercită atribuții de audit intern	Posturi necesare care să exercite atribuții de audit intern	Deficit (-) / Excedent (+)
Ministere și Autorități Administrative Autonome	446	583	-137
Unități subordonate ministerelor și autorităților administrative autonome	861	1.433	-572
UAT prin Structuri Asociative	340	524	-184
UAT prin DGRFP	596	1.060	-464
US UAT prin DGRFP	362	558	-196
Total	2.605	4.158	-1.553

6.3. Fluctuația personalului

Fluctuația personalului se referă la plecarea unor persoane dintr-o entitate publică și poate fi destul de costisitoare. Fluctuația de personal are un impact negativ atunci când, prin plecarea angajaților, se pierd atât competențe deosebite cât și experiență.

O instituție publică care are o rată mare a fluctuației pierde din cauza reducerii eficacității personalului, a măririi timpului de instruire a noilor angajați și a timpului acordat selecției acestora, precum și din cauza unor costuri indirecte (pierderea unor angajați care au acumulat o serie de cunoștințe în cadrul organizației).

Nivelul general acceptat al fluctuației personalului, care să nu inducă efecte negative la nivelul organizației este de circa 10%.

Referitor la personalul de conducere

La nivelul administrației publice, în anul 2019, rata medie a fluctuației personalului de conducere este de circa 10%, în scădere cu circa 8 puncte procentuale față de anul 2018.

Se poate observa faptul că tendința medie anuală a fluctuației funcției de conducere este de scădere cu circa 3 puncte procentuale anual.

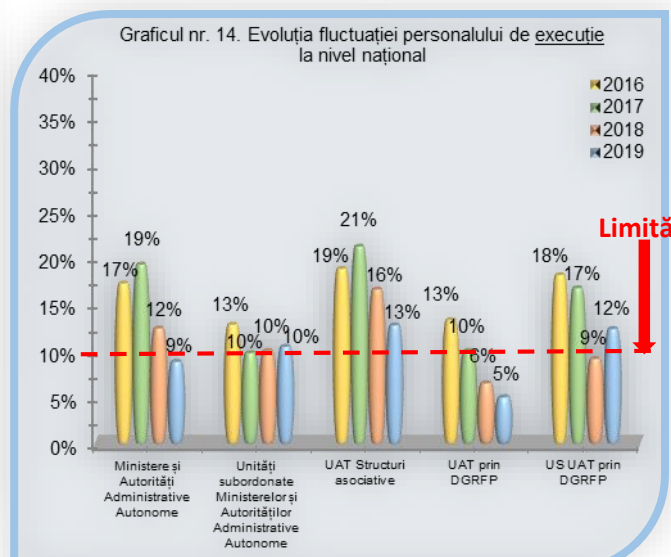
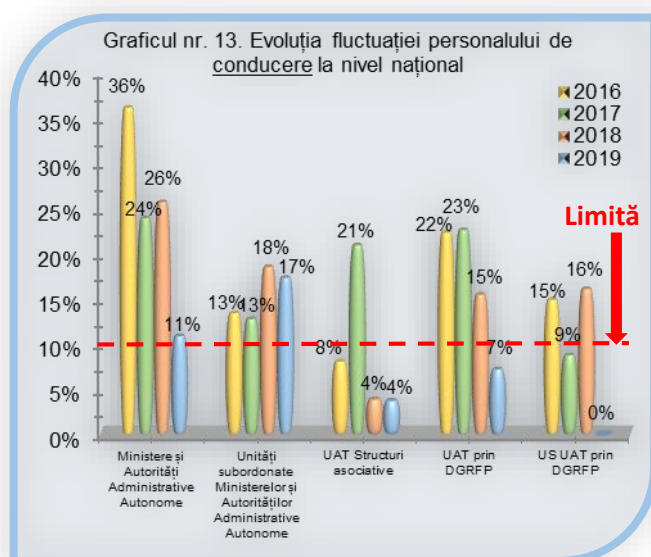
Referitor la personalul de execuție

La nivelul administrației publice centrale, în anul 2019, rata medie a fluctuației personalului de execuție este de circa 9%, în scădere cu circa 3 puncte procentuale față de anul 2018.

Se poate observa faptul că tendința medie anuală a fluctuației funcției de execuție este de scădere cu circa 3 puncte procentuale anual.

Tendențe la nivelul administrației publice privind rata de fluctuație a personalului

	2016	2017	2018	2019	Creștere medie anuală	2016	2017	2018	2019	Creștere medie anuală	2016	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
Ministere și Autorități Administrative Autonome	36%	24%	26%	11%	-8,40 pp	17%	19%	12%	9%	-2,79 pp	19%	20%	18%	9%	-3,37 pp
Unități subordonate Ministerelor și Autorităților Administrative Autonome	13%	13%	18%	17%	1,30 pp	13%	10%	10%	10%	-0,79 pp	13%	10%	13%	11%	-0,64 pp
UAT Structuri asociative	8%	21%	4%	4%	-1,43 pp	19%	21%	16%	13%	-2,01 pp	18%	21%	15%	12%	-1,93 pp
UAT prin DGRFP	22%	23%	15%	7%	-5,03 pp	13%	10%	6%	5%	-2,75 pp	14%	11%	7%	5%	-2,90 pp
US UAT prin DGRFP	15%	9%	16%	0%	-4,94 pp	18%	17%	9%	12%	-1,92 pp	18%	16%	10%	11%	-2,14 pp
TOTAL	19%	18%	17%	10%	-3,08 pp	17%	16%	11%	9%	-2,50 pp	18%	16%	12%	9%	-2,95 pp

6.4. Structura personalului de audit public intern din administrația publică

La analiza structurii personalului au fost luate în calcul următoarele criterii: experiența în auditul intern, domeniul studiilor de specialitate, limbi străine vorbite, certificări naționale și internaționale deținute precum și calitatea de membru în organizații profesionale naționale și internaționale.

Toate aceste elemente, alături de pregătirea profesională a personalului, contribuie la o analiză calitativă a resursei umane, factor extrem de important în derularea activității de audit public intern.

6.4.1. Structura personalului de conducere

În funcție de aceste criterii, structura personalului de conducere, format din 207 persoane care exercită activități de audit public intern, se prezintă astfel:

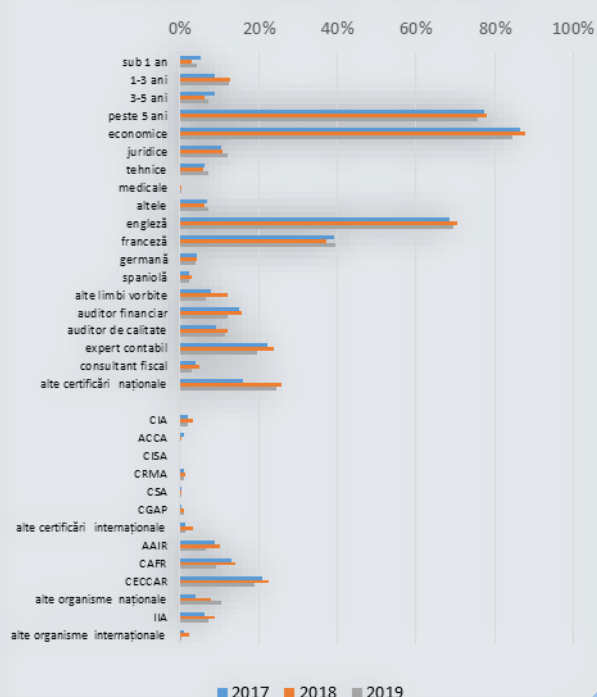
- ♦ 76% au experiență de peste 5 ani în domeniu;
- ♦ 85% au studii superioare economice;
- ♦ 70% au cunoștințe de limba engleză;
- ♦ 71% dețin o certificare națională. Cele mai des întâlnite sunt certificările de auditor financiar, expert contabil, auditor de calitate.

- ♦ 94% nu dețin nicio certificare internațională.
- ♦ 45% sunt membri în organisme profesionale naționale.
- ♦ 92% nu sunt membri în organisme profesionale internaționale.

Tendențe privind evoluția structurii personalului de conducere în administrația publică

		2017	2018	2019	Creșteri medie anuală
Experiență în auditul intern	sub 1 an	5%	3%	4%	-0 pp
	1-3 ani	9%	13%	13%	+2 pp
	3-5 ani	9%	6%	7%	-1 pp
	peste 5 ani	77%	78%	76%	-1 pp
	economice	86%	88%	85%	-1 pp
Studiile de specialitate	juridice	11%	11%	12%	+1 pp
	tehnice	6%	6%	7%	+0 pp
	medicale	0%	0%	0%	+0 pp
	alte	7%	6%	7%	+0 pp
	engleză	68%	71%	70%	+1 pp
Limba străină vorbită	franceză	39%	37%	40%	+0 pp
	germană	4%	4%	4%	-0 pp
	spaniolă	2%	3%	2%	-0 pp
	alte limbi vorbite	8%	12%	7%	-1 pp
	auditor financiar	15%	16%	12%	-1 pp
Certificări naționale deținute	auditor de calitate	9%	12%	12%	+1 pp
	expert contabil	22%	24%	20%	-1 pp
	consultant fiscal	4%	5%	3%	-0 pp
	alte certificări naționale	16%	26%	25%	+4 pp
	CIA	2%	3%	2%	-0 pp
Certificări internaționale deținute	ACCA	1%	0%	0%	-0 pp
	CISA	0%	0%	0%	+0 pp
	CRMA	1%	1%	1%	-0 pp
	CSA	0%	0%	0%	-0 pp
	CGAP	0%	1%	1%	+0 pp
	alte certificări internaționale	1%	3%	1%	-0 pp
Membru în organisme profesionale naționale	AAIR	9%	10%	7%	-1 pp
	CAFR	13%	14%	9%	-2 pp
	CECCAR	21%	23%	19%	-1 pp
	alte organisme naționale	4%	8%	11%	+3 pp
	Membru în organisme profesionale internaționale	IIA	6%	9%	7%
	alte organisme internaționale	1%	2%	0%	-0 pp

Graficul nr. 15. Evoluția structurii personalului de conducere la nivel național

Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona **profilul șefului structurii de audit public intern din administrația publică din România:**

- Vechime peste 5 ani în audit intern;
- Studii economice;
- Vorbitor de engleză;
- Deține o certificare națională
- Nu deține certificare internațională;
- Este membrul unei organizații profesionale naționale
- Nu este membrul vreunei organizații profesionale internaționale.

6.4.2. Structura personalului de execuție

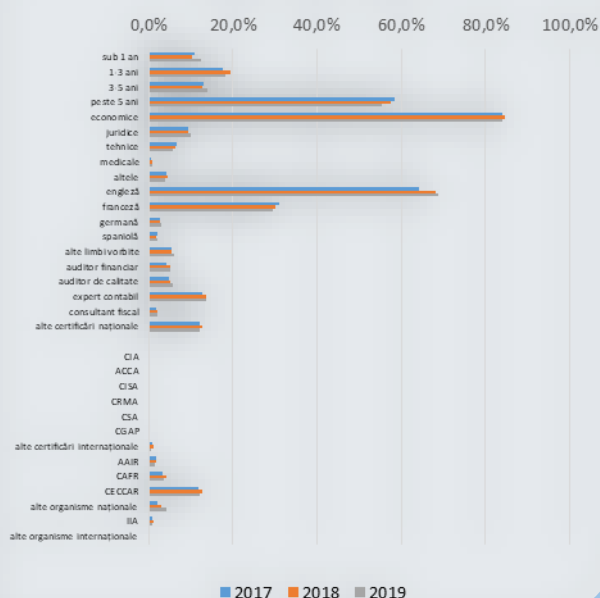
În funcție de aceste criterii, structura **personalului de execuție**, format din 2.398 de persoane care exercită atribuții de audit public intern, se prezintă astfel:

- ◆ 55% au experiență de peste 5 ani în domeniu;
- ◆ 84% au studii superioare economice;
- ◆ 69% au cunoștințe de limba engleză;
- ◆ 62% dintre auditorii interni nu dețin nicio certificare națională;
- ◆ 99% dintre auditorii interni nu dețin nicio certificare internațională;
- ◆ 89% dintre auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională națională;
- ◆ 99% din auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională internațională.

Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul auditorului public intern din administrația publică din România:

- Vechime peste 5 ani în audit intern;
- Studii economice;
- Vorbitor de engleză;
- Nu deține nicio certificare națională sau internațională;
- Nu este membru al vreunei organizații profesionale naționale sau internaționale.

Graficul nr. 16. Evoluția structurii personalului de execuție la nivel național

Tendențe privind evoluția structurii personalului de execuție în administrația publică

	2017	2018	2019	Creștere medie anuală
sub 1 an	11,0%	10,2%	12,4%	+0,7 pp
1-3 ani	17,7%	19,5%	18,2%	+0,3 pp
3-5 ani	13,0%	12,7%	14,1%	+0,5 pp
peste 5 ani	58,3%	57,6%	55,3%	-1,5 pp
economice	84,1%	84,6%	84,1%	-0,0 pp
juridice	9,5%	9,4%	9,9%	+0,2 pp
tehnice	6,6%	6,4%	5,8%	-0,4 pp
medicale	0,7%	1,0%	0,9%	+0,1 pp
altele	4,2%	4,7%	4,0%	-0,1 pp
engleză	64,2%	68,3%	68,8%	+2,3 pp
franceză	31,0%	30,2%	29,5%	-0,7 pp
germană	2,6%	2,7%	3,0%	+0,2 pp
spaniolă	2,0%	1,9%	2,2%	+0,1 pp
alte limbi vorbite	5,6%	5,4%	6,2%	+0,3 pp
auditor financiar	4,4%	5,3%	5,1%	+0,3 pp
auditor de calitate	5,0%	5,3%	5,8%	+0,4 pp
expert contabil	12,8%	13,7%	13,6%	+0,4 pp
consultant fiscal	1,8%	2,2%	2,0%	+0,1 pp
alte certificări naționale	12,3%	12,7%	12,1%	-0,1 pp
CIA	0,1%	0,3%	0,2%	+0,0 pp
ACCA	0,2%	0,0%	0,1%	-0,1 pp
CISA	0,0%	0,0%	0,0%	-0,0 pp
CRMA	0,0%	0,0%	0,0%	-0,0 pp
CSA	0,0%	0,0%	0,0%	-0,0 pp
CGAP	0,1%	0,1%	0,1%	-0,0 pp
alte certificări internaționale	1,0%	1,1%	0,5%	-0,2 pp
AAIR	1,8%	1,8%	1,5%	-0,2 pp
CAFR	3,3%	4,2%	3,6%	+0,2 pp
CECCAR	11,7%	12,9%	12,1%	+0,2 pp
alte organisme naționale	2,0%	3,1%	4,1%	+1,1 pp
IIA	1,0%	1,2%	0,8%	-0,1 pp
alte organisme internaționale	0,1%	0,2%	0,3%	+0,1 pp

7. Planificarea activității de audit intern

Planificarea reprezintă activitatea prin intermediul căreia se pun de acord sarcinile ce trebuie îndeplinite pe o anumită perioadă de timp cu resursele disponibile pentru îndeplinirea acestor sarcini.

În ceea ce privește funcția de audit public intern, activitatea de planificare se realizează multianual, pe o perioadă de 3 ani, dar și anual. Calculul și repartizarea resurselor se realizează doar pe orizontul de timp mai scurt (1 an).

7.1. Planificarea multianuală

Primul pas în realizarea planificării multianuale este identificarea sferei auditabile, care este compusă din totalitatea activităților sau structurilor care își desfășoară activitatea în cadrul entității publice.

Planificarea multianuală are la bază evaluarea riscurilor aferente activităților derulate în cadrul entității publice și prioritizarea acestor activități în funcție de scorul de risc. Acest scor de risc este cel ce va determina momentul în care respectiva activitate va fi auditată de către structura de audit public intern.

Având în vedere faptul că riscurile asociate activităților sunt generate de mediul economic și social în care activitatea este derulată, apare necesitatea ca riscurile să fie reevaluate periodic, pentru a fi urmărite în dinamica lor. În acest context, planul multianual de audit public intern trebuie actualizat anual, iar acest lucru trebuie să stea la baza elaborării planului anual de audit public intern.

Referitor la actualizarea periodică a planului multianual de audit public intern, acest concept nu este cunoscut și implementat în majoritatea entităților publice, din cauza faptului că nu este menționată obligativitatea actualizării acestuia în baza legală aplicabilă activității de audit public intern.

De asemenea, pentru realizarea unei analize de risc fundamentate dar și pentru a reduce gradul de subiectivitate al analizei de risc, considerăm necesar utilizarea unor criterii de

analiză a riscurilor bine definite, cu explicarea modalității efective de realizare a analizei de risc și de stabilire a punctajului scorului de risc.

În acest caz, sunt puține situațiile în care entitățile publice au dezvoltat un sistem de criterii specifice de analiză a riscului, adaptate entității publice respective, majoritatea auditorilor preferând să folosească sistemul menționat în HG nr. 1086/2013.

În fapt, acest sistem oferă un model de la care se poate pleca pentru creionarea unui sistem intern de evaluare a riscului pentru activitatea de planificare multianuală.

Cele mai des întâlnite practici în ceea ce privește planificarea multianuală sunt următoarele:

- criteriile de analiză a riscului sunt asimilate cu cerințele legale care trebuie avute în vedere la întocmirea planului;
- lipsa criteriilor specifice de analiză de risc și utilizarea criteriilor generale specificate în HG nr. 1086/2013.

7.2. Planificarea anuală

Planificarea anuală decurge din planificarea multianuală și caracterul adecvat al acesteia depinde în mare măsură de corectitudinea modalității de executare a planificării multianuale.

În planurile anuale de audit public intern sunt incluse misiuni de asigurare, misiuni de consiliere dar și misiuni dedicate urmării modului de implementare a recomandărilor. Sunt puține entitățile care, la nivelul planificării anuale analizează suficiența resurselor umane existente și se pronunță cu privire la gradul de acoperire al sferei auditabile, deși, doar un număr limitat de entități au posibilitatea de a acoperi sfera auditabilă în termen de 3 ani, în conformitate cu prevederile legale.

În cazul în care, din efectuarea planificării anuale și din calculul resurselor disponibile, rezultă imposibilitatea acoperirii sferei auditabile în termen de 3 ani, acest lucru se va comunica în mod obligatoriu conducerii entității publice, deoarece este afectat cadrul

organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

8. Realizarea misiunilor de audit intern în administrația publică

În cursul anului 2019 au fost realizate în total un număr de 13.177 misiuni de audit intern. Dintre acestea, 11.098 misiuni au fost misiuni de asigurare, 1.971 au fost misiuni de consiliere și 108 au fost misiuni de evaluare.

În cadrul misiunilor de asigurare, cele 10 domenii ale auditului intern specificate în raportul anual (bugetar, financiar-contabil, achiziții publice, resurse umane, IT, juridic, fonduri comunitare, funcții specifice, SCIM și alte domenii) au fost abordate de 15.902 de ori însemnând faptul că, unele misiuni de asigurare au abordat mai mult de un singur domeniu.

În ceea ce privește misiunile de asigurare se constată faptul că o pondere importantă este ocupată de misiunile de asigurare aferente domeniului funcțiilor specifice entității publice și financiar contabil.

De menționat faptul că misiunile de consiliere au fost realizate preponderent la nivelul ordonatorilor principali de credite, și mai puțin la nivelul entităților subordonate.

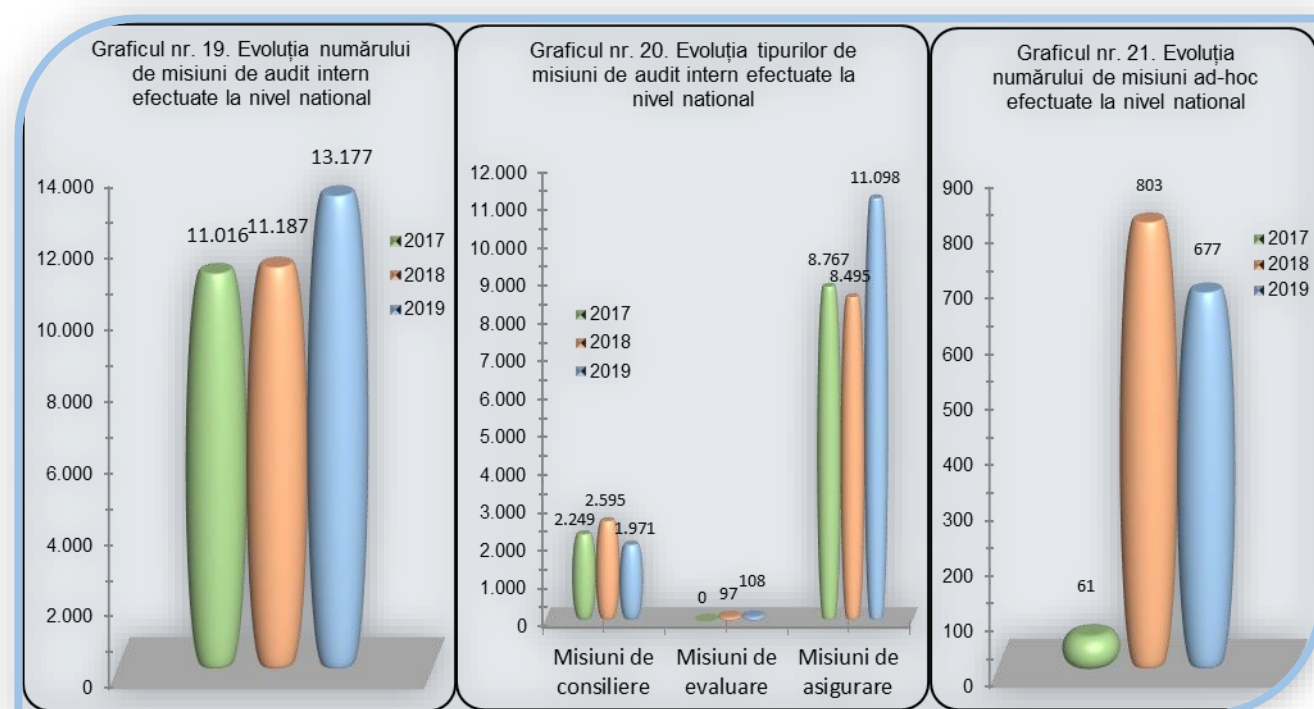
Având în vedere faptul că misiunile de consiliere sunt, în general, efectuate la solicitarea conducătorului entității publice și

mai rar la inițiativa structurii de audit public intern, rezultă că managementul entităților publice de la nivelul ordonatorilor principali de credite folosește mai mult funcția de audit public intern în exercitarea atribuțiilor de management decât managerii de la nivelul entităților subordonate, ceea ce poate sugera existența unei culturi manageriale mai dezvoltate la nivelul ordonatorilor principali de credite.

Tendențe la nivelul administrației publice privind numărul de misiuni de audit intern efectuate

	2017	2018	2019	Tendență anuală medie
Număr total de misiuni efectuate	11.016	11.187	13.177	+1.081
Număr de misiuni de asigurare efectuate	8.767	8.495	11.098	+1.166
Număr de misiuni de consiliere efectuate	2.249	2.595	1.971	-139
Număr misiuni de evaluare*	0	97	108	+54
Număr de misiuni ad-hoc efectuate	61	803	677	+308

* Date colectate începând cu anul 2018

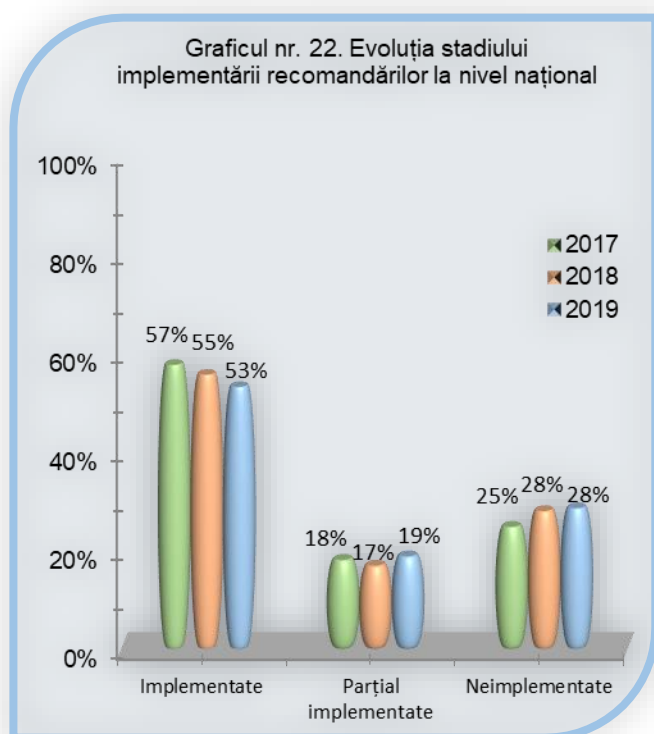
9. Urmărirea implementării recomandărilor

Urmărirea implementării recomandărilor se realizează la nivelul structurilor de audit public intern. UCAAPI consideră activitatea de urmărire a implementării recomandărilor ca fiind foarte importantă deoarece ea reprezintă finalitatea muncii de audit, iar prin implementarea recomandărilor se așteaptă să fie corectate disfuncțiile identificate de auditorii interni.

În cursul anului 2019, la nivelul administrației publice au fost urmărite un număr de 101.304 recomandări care se regăsesc în următoarele stadii de implementare:

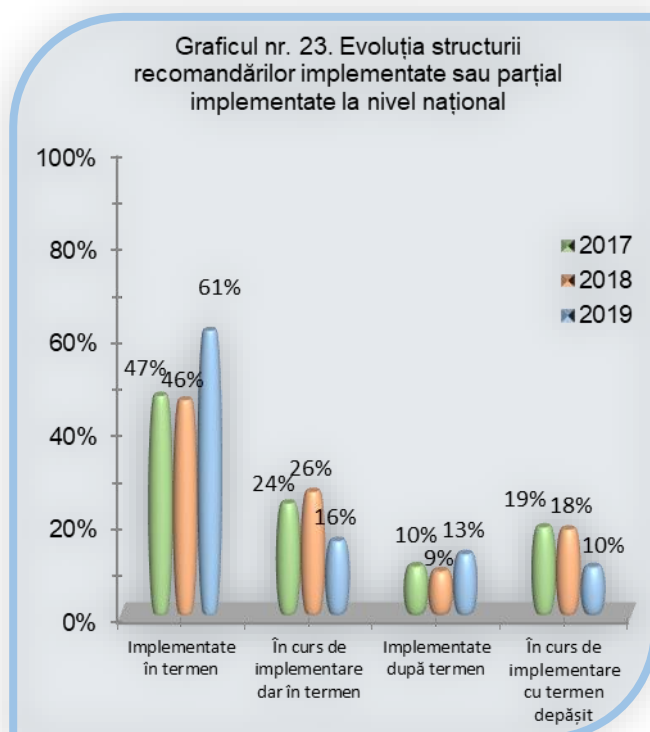
- ◆ 53.568 recomandări implementate (53%);
- ◆ 18.948 recomandări parțial implementate (19%);
- ◆ 28.788 recomandări neimplementate (28%).

Evoluția față de anii 2017 și 2018 este prezentată în graficul de mai jos.

Referitor la respectarea termenelor de implementare a recomandărilor, la nivelul administrației publice există următoarea situație:

- ◆ 44.106 recomandări implementate în termen (61%);
- ◆ 11.489 recomandări aflate în curs de implementare, dar în termen (16%);
- ◆ 9.462 recomandări implementate după termenul stabilit (13%);
- ◆ 7.459 recomandări aflate în curs de implementare, dar cu termenul depășit (10%).

10. Raportarea recomandărilor neînsușite

În anul 2019 nu au fost raportate recomandări neînsușite de către conducerea entităților publice din administrația publică, cu excepția unui singur caz, la nivelul Consiliului Județean Cluj, în care nu toate recomandările incluse în raportul final de audit intern au fost avizate de conducătorul entității publice în conformitate cu prevederile punctului 6.6.6. din cadrul H.G. nr. 1086/2013.

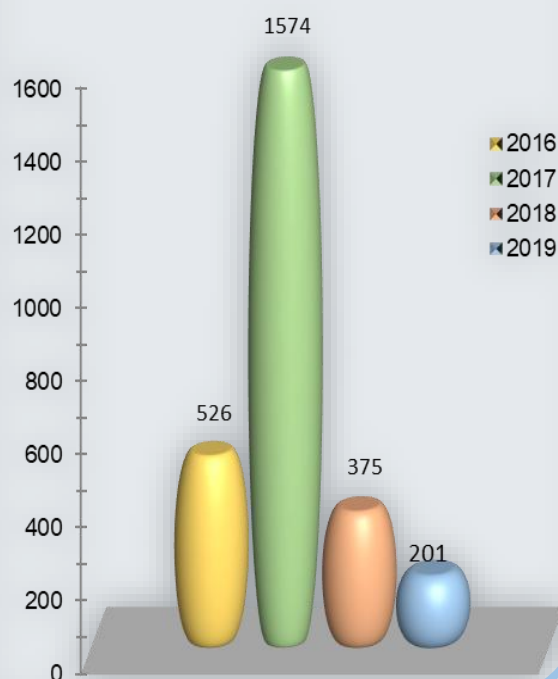
11. Raportarea iregularităților

În anul 2019, în administrația publică, au fost constatate un număr de 201 iregularități, majoritatea în domeniul financiar contabil, achiziții publice și cel al fondurilor comunitare.

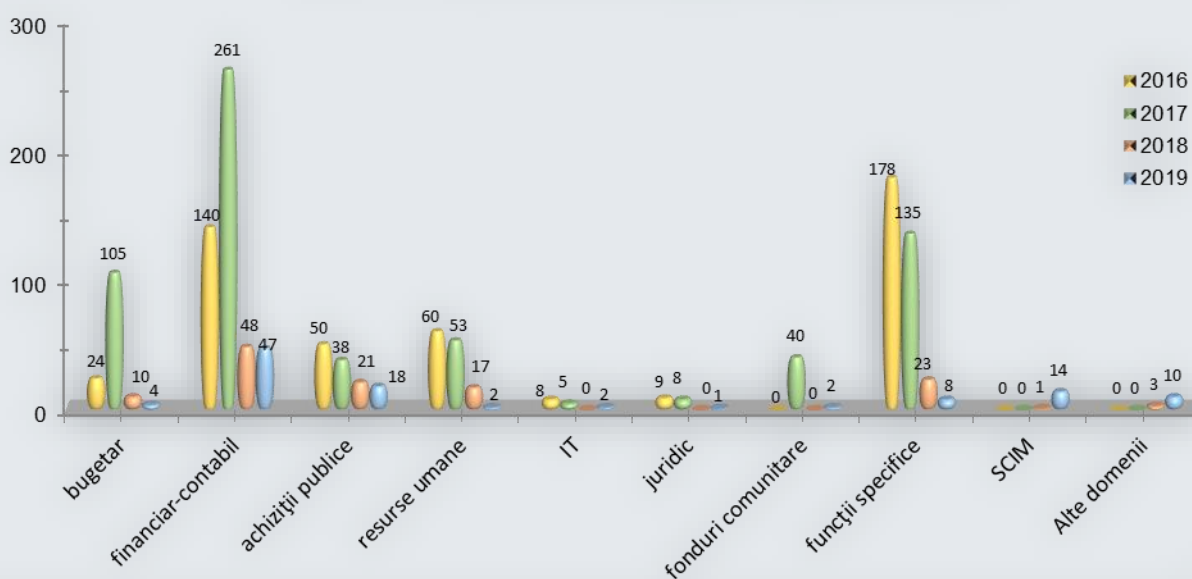
Tendențe privind iregularitățile în administrația publică

	2016	2017	2018	2019
număr de iregularități constatate	526	1.574	375	201
domeniul bugetar	30	136	18	7
domeniul financiar contabil	157	548	87	63
domeniul achizițiilor publice	54	59	52	39
domeniul resurselor umane	61	126	35	7
domeniul IT	8	21	4	2
domeniul juridic	9	32	11	2
domeniul fondurilor comunitare	3	63	0	33
domeniul funcțiilor specifice	204	589	102	17
domeniul SCIM	0	0	29	14
alte domenii	0	0	37	17

Graficul nr. 24. Evoluția numărului de iregularități constatate la nivel național

Graficul nr. 25. Evoluția numărului de iregularități constatate la nivel național

12. Elaborarea raportului financiar

Raportul financiar reprezintă raportul cu privire la constituirea și utilizarea fondurilor privind organizarea și funcționarea structurii de audit public intern în sistem de cooperare.

Marea majoritate a structurilor au comunicat UCAAPI informații financiare, dar având în vedere faptul că formatul raportului și conținutul acestuia nu este specificat de cadrul legal existent, informațiile primite nu au caracter unitar și nu pot fi interpretate cumulativ.

13. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI

Prin OMFP nr. 768/2003, UCAAPI a delegat către DGRFP-uri îndeplinirea următoarelor atribuții la nivel regional:

- ♦ Avizarea normelor metodologice la ordonatorii principali de credite;
- ♦ Avizarea numirii / revocării șefilor structurilor de audit public intern de la nivelul ordonatorilor principali de credite;
- ♦ Verificarea respectării normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern și inițierea de măsuri corective în cooperare cu ordonatorul principal de credite.

Din acest punct de vedere, prin rapoartele anuale aferente anului 2019 s-a solicitat

DGRFP-urilor raportarea cu privire la îndeplinirea acestor atribuții, rezultând următoarea situație:

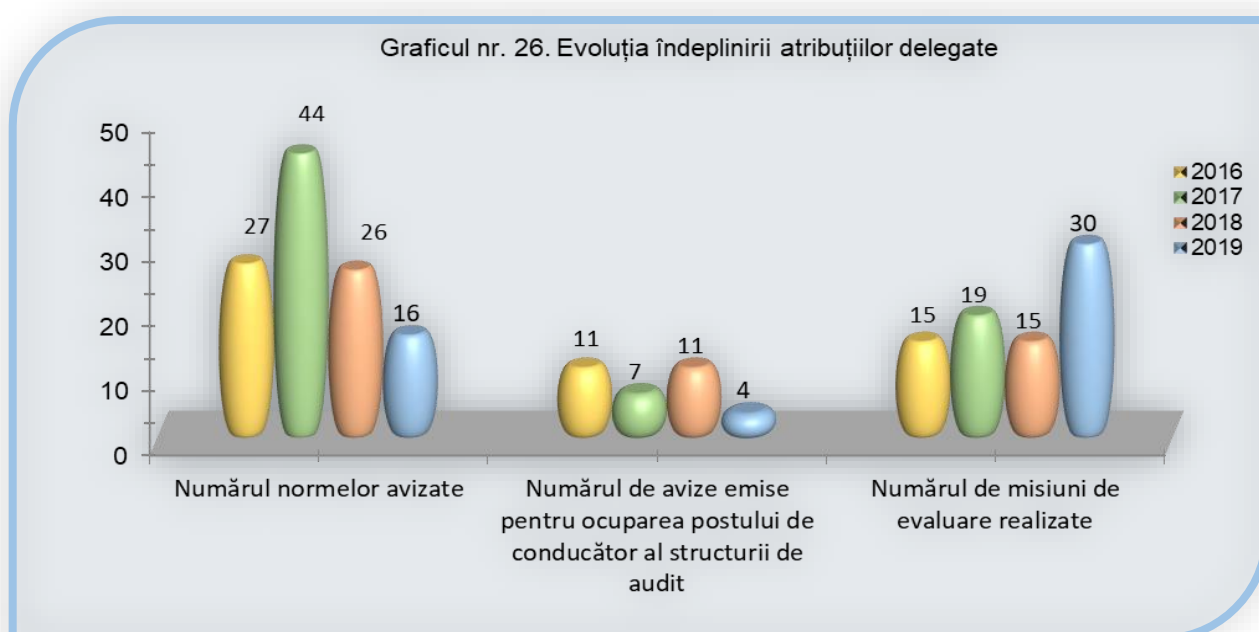
- ♦ Au fost avizate normele metodologice la un număr de 16 ordonatori principali de credite;
- ♦ Au fost acordate un număr de 4 avize privind numirea / revocarea șefilor structurilor de audit intern;
- ♦ Au fost realizate un număr de 30 misiuni de evaluare privind respectarea normelor și a Codului de conduită.

Referitor la acestea din urmă, s-a solicitat DGRFP-urilor să raporteze numărul de entități evaluate în ultimii 5 ani, rezultând faptul că, în această perioadă au fost evaluate 69 de entități din totalul de 300.

Cu alte cuvinte, gradul de acoperire al sferei entităților ce trebuie evaluate integral la fiecare 5 ani este de circa 23%.

Tendențe la nivel național privind îndeplinirea atribuțiilor delegate

	2017	2018	2019	Tendență
Numărul normelor avizate	44	26	16	-5,5
Numărul de avize emise pentru ocuparea postului de conducător al structurii de audit	7	11	4	-3,5
Numărul de misiuni de evaluare realizate	19	15	30	7,5

14. Înființarea comitetelor de audit intern

Conform prevederilor legale, un număr de 13 entități publice au obligația înființării comitetelor de audit intern.

Dintre acestea, la finele anului 2019 un număr de 7 entități au înființat aceste comitete, iar 6 entități nu au înființat comitetul.

PARTEA II-a – ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE UCAAPI ÎN ANUL 2019

15. Activități desfășurate în calitate de Autoritate de Audit

15.1. Misiuni de audit în calitate de Autoritate de Audit

În conformitate cu prevederile Memorandumurilor de înțelegere privind implementarea Mecanismelor Financiare SEE și Norvegian 2009-2014 și respectiv 2014-2021, UCAAPI a fost desemnată să exercite rolul de Autoritate de Audit în cadrul acestor mecanisme.

În acest sens, în anul 2019 UCAAPI a realizat următoarele misiuni de audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian și pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român:

- 5 misiuni de audit privind derularea activităților în vederea emiterii documentelor de închidere a Programelor finanțate prin Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2009-2014.

În cadrul acestei misiuni, conform metodologiei de închidere s-a realizat și un audit operațional de închidere, iar valoarea eșantionului de cheltuieli verificate a fost de 67.357.629,68 lei, din care au fost identificate cheltuieli neeligibile în valoare de 702.781,40 lei.

- 2 misiuni de audit pentru verificarea cheltuielilor declarate și autorizate în cadrul proiectelor finanțate prin Programul de Cooperare Elvețiano-Român;

- 5 misiuni de audit pentru verificarea conformității sistemelor de management și control implementate de Operatorii de Program

pentru noile Mecanisme Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021;

- 2 misiuni de audit de sistem pentru verificarea modului de funcționare a Sistemului de Management și Control implementat la nivelul Programelor finanțate prin Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021.

15.2. Alte activități specifice desfășurate în calitate de Autoritate de Audit

- elaborarea *Declarației de închidere* pentru Programele finanțate prin Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2009-2014;

- elaborarea Raportului Anual de Audit privind rezultatele auditurilor derulate în anul 2018 în calitate de Autoritate de Audit;

- urmărirea implementării recomandărilor formulate prin rapoartele misiunilor de audit intern derulate în calitate de Autoritate de Audit.

16. Activități de coordonare, evaluare și raportare a activității de audit public intern la nivelul administrației publice locale și centrale

16.1. Misiuni de evaluare/consiliere a activității de audit public intern

În cadrul acestei activități, UCAAPI a desfășurat în anul 2019, un număr de 16 misiuni de evaluare sau consiliere, din care: 11 misiuni planificate și 6 misiuni ad-hoc.

A. Misiuni de evaluare

1	Misiune de evaluare ad-hoc la Filiala Județeană a ACoR Mehedinți, privind verificarea aspectelor sesizate prin scrisoarea înregistrată la MFP sub nr. 680.069/10.01.2019,
2	Misiune de evaluare ad-hoc privind clarificarea modului de soluționare de către structura de audit public intern de la nivelul DGRFP Ploiești a aspectelor semnalate prin adresa UCAAPI nr. 430.238/28.02.2019

3	Misiune de evaluare ad-hoc la Filiala Județeană Prahova a ACoR, privind evaluarea modului de încheiere, modificare și actualizare a acordului de cooperare care stă la baza desfășurării activității de audit public intern în sistem de cooperare
4	Misiunea de evaluare ad-hoc Asociația de Dezvoltare Microregională ALCSIK, județul Harghita, privind modul de organizare a activității de audit public intern

B. Misiuni de consiliere

1	Misiune de consiliere a activității de audit public intern la nivelul Regiei Autonome ROMATSA
2	Misiune de consiliere ad-hoc la ADI Audit Mehedinți, privind modul de organizare a structurii de audit public intern
3	Misiune de consiliere la EPLO Albești Nadeș, privind organizarea funcției de audit public intern
4	Misiune de consiliere la ADI Câmpia Transilvană, privind organizarea funcției de audit public intern
5	Misiune de consiliere la ADI Câmpia Transilvaniei, privind organizarea funcției de audit public intern
6	Misiune de consiliere la Asociației de Audit Târnava, privind organizarea funcției de audit public intern
7	Misiune de consiliere la ADI Zona Reghin, privind organizarea funcției de audit public intern
8	Misiune de consiliere la ADI Iernuțeană, privind organizarea funcției de audit public intern
9	Misiune de consiliere la EPLO Bălăușeri, privind organizarea funcției de audit public intern
10	Misiune de consiliere la ADI Valea Regilor, privind organizarea funcției de audit public intern
11	Misiune de consiliere la EPLO Coroisânmărtin, privind organizarea funcției de audit public intern
12	Misiune de consiliere la ADI Zagăr Viișoara, privind organizarea funcției de audit public intern

16.2. Urmărirea implementării recomandărilor formulate în rapoartele anterioare

În desfășurarea acestei activități, UCAAPI a evaluat gradul de implementare a recomandărilor formulate prin rapoartele misiunilor de audit evaluare/consiliere derulate în perioada anterioară, precum și progresul înregistrat în îmbunătățirea activității de audit intern urmare a implementării recomandărilor formulate.

Astfel, în cursul anului 2019, UCAAPI a procedat la urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate la:

- 15 entități publice centrale (MADR, MFP, MS, ARACIS, ORNISS, CNSC, MEC, ANRP, CES, ASF, CNA, Ministerul Culturii, CNAS, Ministerul Apelor și Pădurilor, Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Fizica Laserilor, Plasmei și Radiației)

- 11 structuri asociative (ACoR Călărași, ACoR Mehedinți (2 misiuni), ACoR Olt, ACoR Prahova, ACOR Timis, ADI Mehedinți, Centrul Regional

pentru Dezvoltare Durabilă și Promovarea Turismului Țara Făgărașului, ADIL Ialomița, ADI ACSA, Asociația de Dezvoltare Microregională Felcsic).

În cadrul desfășurării acestei activități s-au urmărit un număr de 282 recomandări formulate prin rapoartele de audit. În urma evaluărilor a rezultat că 191 recomandări au fost implementate, 36 recomandări au fost parțial implementate, iar 55 recomandări nu au fost implementate.

16.3. Avizarea șefilor/coordonatorilor compartimentelor de audit intern

Desfășurarea activității a presupus primirea documentațiilor, analiza acestora, constituirea comisiilor și organizarea și desfășurarea interviurilor cu solicitanții obținerii avizului în vederea numirii în funcția de șef compartiment/auditor intern, eliberarea avizelor.

Astfel, în anul 2019 fost depuse un număr de 16 documentații prin care s-a solicitat obținerea avizului, din care 10 pentru funcția de șef compartiment audit public intern și 6 pentru funcția de auditor intern.

Precizăm că, situațiile de solicitare de obținere a avizului pentru numirea în funcția de auditor intern, au fost situații de excepție, respectiv la nivelul compartimentului de audit public intern/sau al organului ierarhic superior nu era asigurată funcția de conducere.

Situația soluționării cererilor de avizare în anul 2019 se prezintă astfel:

Aviz favorabil	9
Aviz nefavorabil	2
Fără aviz emis (returnate)	5
Total	16

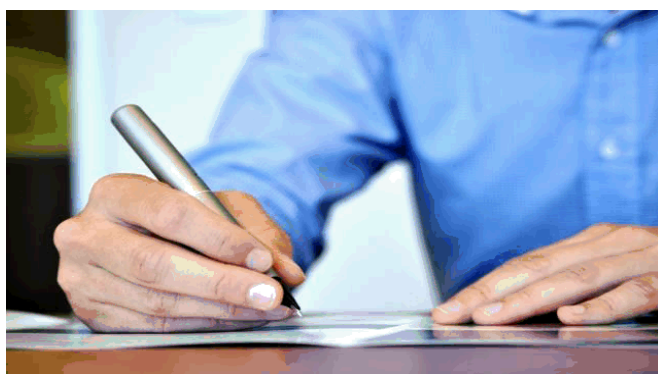
16.4. Furnizarea de consultanță și asistență de specialitate compartimentelor de audit intern

Consultanța și asistența de specialitate acordată de UCAAPI compartimentelor de audit intern din cadrul entităților publice s-a realizat la solicitarea expresă a acestora sau cu ocazia misiunilor de evaluare/consiliere efectuate.

Consultanța și consilierea acordată a constat în general în următoarele:

- organizarea și funcționarea auditului intern în sectorul public;
- asigurarea aplicării unitare a cadrului normativ și metodologic în domeniul activității de audit intern;
- avizarea numirii, destituirii șefului compartimentului de audit public intern;
- avizarea numirii, revocării auditorilor publici interni.

Totodată, s-a asigurat îndrumare și s-a acordat asistență de specialitate compartimentelor de la entitățile publice locale și structurilor asociative în implementarea sistemului de cooperare în domeniul auditului public intern.

17. Activități specifice de metodologie și strategie

17.1. Dezvoltarea cadrului normativ în domeniul auditului public intern

În cursul anului 2019, UCAAPI a procedat la fundamentarea și elaborarea următoarelor proiecte de acte normative:

- *Proiect de ordin pentru modificarea și completarea OMFP nr. 768/2003 privind delegarea unor atribuții din competența UCAAPI în competența serviciilor de control și audit intern ale Direcțiilor generale ale Finanțelor Publice Județene și a Direcției Generale a Finanțelor Publice a municipiului București.* Prin proiectul de act normativ au fost revizuite atribuțiile delegate din competența UCAAPI în competența structurilor de audit public intern din

cadru DGRFP-urilor, precum și asigurarea coordonării directe de către UCAAPI a auditorilor interni din cadrul acestor structuri responsabili de exercitarea activităților delegate. Proiectul de act normativ a fost transmis la ANAF pentru punct de vedere însă a fost restituit pentru identificarea altor soluții, având în vedere că resursa de audit existentă este limitată.

- Proiect de ordin privind desemnarea persoanelor împuternicite din cadrul Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern să constate contravențiile și să aplice sancțiunile prevăzute la art. 23 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern. Proiectul de act normativ a fost aprobat prin OMFP nr. 7/2020.

- fundamentarea și formularea de propuneri pentru modificarea Normelor privind sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern, aprobate prin HG nr. 1183/2012. UCAAPI a elaborat un draft de propuneri pentru modificarea și completarea HG nr. 1183/2012, fiind organizate mai multe întâlniri de lucru cu auditorii interni din sistemul de cooperare, în care s-au dezbătut modificările aduse la HG nr. 1183/2012 și s-au centralizat toate comentariile, propunerile și observațiile acestora. Urmează ca în anul 2020 să se organizeze un grup de lucru în vederea dezbaterii formei finale a proiectului de act normativ.

17.2. Dezvoltarea de instrumente specifice de audit

În cursul anului 2019 au fost elaborate sau actualizate următoarele instrumente de audit:

- actualizarea "*Îndrumarului privind planificarea anuală și multianuală a activității de audit public intern*" (în curs de aprobare);
- elaborarea "*Îndrumarului pentru dimensionarea structurilor de audit public intern*" (în curs de aprobare);
- actualizarea "*Îndrumarului privind Programul de Asigurare și Îmbunătățire a Calității activității de audit public intern*" (în curs de aprobare);
- elaborarea "*Manualului intern al UCAAPI privind metodologia specifică de derulare a misiunilor de evaluare a activității de audit public intern*" (aprobat);

- elaborarea „Manualului de audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021” (aprobat) în anul 2020.

17.3. Asigurarea pregătirii profesionale a auditorilor interni din sectorul public

Coordonarea sistemului de formare profesională a auditorilor interni din sectorul public s-a realizat potrivit *Programului de pregătire profesională continuă a auditorilor interni*, elaborat pentru anul 2019.

Principalele activități desfășurate pentru asigurarea pregătirii profesionale a auditorilor interni din entitățile publice au fost următoarele:

- identificarea și analiza nevoilor de pregătire a auditorilor interni din sectorul public;
- elaborarea Programului de pregătire profesională a auditorilor interni pentru anul 2019;
- elaborarea materialelor didactice;
- organizarea și desfășurarea seminariilor de pregătire profesională, conform programului de pregătire aprobat.

Precizăm că susținerea temelor de curs cuprinse în programul de pregătire s-a realizat în totalitate cu lectori din cadrul UCAAPI.

Potrivit *Programului de pregătire profesională a auditorilor interni din sectorul public pe anul 2019*, au fost organizate și desfășurate următoarele seminarii:

a) pentru auditorii interni care asigură activitatea de audit intern în sistem de cooperare

Tema	Locația	Perioada	Participanți
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	Băile Felix, Bihor	09-10.10.2019	73
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	Mahmudia, Tulcea	22-23.10.2019	44
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	Curtea de Argeș	06-07.11.2019	100
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	Scheia, Suceava	18-19.11.2019	76

b) pentru auditorii interni de la nivelul teritorial – entități descentralizate ale ministerelor sau autorităților publice centrale

Tema	Locația	Perioada	Participanți
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	Oradea	28-29.08.2019	46
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	AJFM Vrancea, Focșani	12.09.2019	62
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	AJFM Vâlcea	07-08.11.2019	52
Derularea activității de audit public intern prin prisma planificării și metodologiei specifice	SFPV	17.12.2019	41

c) alte întâlniri/grupuri de lucru cu auditorii interni din entitățile publice

- întâlnire de lucru cu auditorii interni din Regiunea nord-est. Întâlnirea de lucru a avut loc la Iași, în data de 20.11.2019 și la aceasta au participat un număr de 114 auditori interni din cadrul UAT-urilor din această regiune;

- întâlnire de lucru cu șefii compartimentelor de audit public intern din cadrul administrației publice centrale. Întâlnirea a avut loc la sediul DGRFP București în data de 10.05.2019 și la aceasta au participat un număr de 49 auditori interni. Scopul întâlnirii a fost de analiză a problemelor semnalate de Curtea de Conturi cu privire la organizarea și funcționarea auditului public intern la nivelul administrației publice centrale și operaționalizarea sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 672/2002, republicată cu modificările ulterioare;

- întâlnire de lucru cu șefii compartimentelor de audit public intern din cadrul DGRFP-urilor. Întâlnirea a avut loc la Olănești în data de 22.05.2019 și la aceasta au participat un număr de 16 auditori interni. Scopul întâlnirii a fost de abordare unitară a Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern, aprobate prin HG nr. 1086/2013 și modul de exercitare a atribuțiilor delegate potrivit OMFP nr. 768/2003.

17.4. Avizarea Normelor metodologice specifice

Potrivit atribuțiilor stabilite prin cadrul normativ, UCAAPI avizează normele metodologice

specifice privind exercitarea activității de audit public intern elaborate de compartimentele de audit intern organizate la nivelul entităților publice centrale și locale la care se exercită funcția de ordonator principal de credite, precum și pentru compartimentele de audit intern constituite la nivelul structurilor asociative care asigură funcția de audit intern în sistem de cooperare.

În anul 2019, UCAAPI a primit și avizat pentru conformitate proiectele de Norme metodologice specifice privind exercitarea activității de audit intern elaborate de Ministerul Românilor de Pretutindeni, ACoR Brăila și ADI Transport Public București. De asemenea, a avizat propunerile de actualizarea a normelor elaborate de Direcția de Audit Public din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

În cursul anului 2019 au mai fost primite și analizate, însă, au fost restituite cu propuneri de modificare și completare normele metodologice specifice elaborate de ORNISS, ACoR Biharia-Sălard, ADI Ialomița, ACoR Botoșani, CNAS, ACoR Constanța, ACoR Galați, ACoR Bihor, ACoR Botoșani, AZ Mureșul Superior.

Motivul restituirii a fost nerespectarea în totalitate a Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern sau neadaptarea la specificul entității.

17.5. Avizarea Cartei auditului intern

Potrivit atribuțiilor stabilite prin cadrul normativ, UCAAPI avizează Carta auditului intern elaborată de compartimentele de audit intern organizate la nivelul entităților publice centrale și locale la care se exercită funcția de ordonator principal de credite, precum și pentru compartimentele de audit intern constituite la nivelul structurilor asociative care asigură funcția de audit intern în sistem de cooperare.

În anul 2019, UCAAPI a primit și avizat pentru conformitate proiectele de Carta auditului intern elaborate de Ministerul Românilor de Pretutindeni, SRI și ADI Transport Public București. De asemenea, a avizat propunerile de actualizarea a Cartei auditului intern elaborată de Direcția de Audit Public din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

În cursul anului 2019 au mai fost primite și analizate, însă, au fost restituite cu propuneri de

modificare și completare Carta auditului intern elaborate de ACoR Constanța, ACoR Galați, ADI Ialomița, ACoR Botoșani, Asociația Zonală Mureșul Superior, ACoR Brăila, ACoR Biharia-Sălard.

Motivul restituirii a fost nerespectarea în totalitate a structurii cadru definită de Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern sau neadaptarea la specificul entității.

17.6. Planificarea activității de audit intern

Activitatea desfășurată de UCAAPI pe anul 2019 s-a realizat în baza Planului de activitate aprobat de conducerea ministerului.

La elaborarea planului de activitate s-a avut în vedere resursa de audit și de timp disponibile la nivelul direcției, precum și volumul activităților cuprinse în plan.

Luând în considerare faptul că resursa de audit și de timp la nivelul direcției sunt limitate, planificarea activității nu s-a putut efectua în funcție de volumul de activități ce trebuie realizate potrivit reglementărilor legale în vigoare.

Pe parcursul anului 2019, planul de activitate al UCAAPI a fost modificat și actualizat o singură dată.

17.7. Formularea de răspunsuri la adrese/petiții/scrisori

UCAAPI asigură interpretarea unitară a reglementărilor legale în domeniul auditului intern și formularea în termen a răspunsului la petițiile, scrisorile și adresele de corespondență interne și externe.

Prin acestea s-au solicitat informații, clarificări, puncte de vedere, în general, cu privire la organizarea și desfășurarea activității de audit public intern, procesul de atestare a auditorilor publici interni, realizarea misiunilor de audit public intern cu incidență în domeniul de activitate al ministerului.

În cursul anului 2019 la nivelul direcției au fost primite și soluționate peste 1000 de lucrări (scrisori, puncte de vedere, diverse solicitări, adrese inițiate etc.). De asemenea, au fost

primite, analizate și soluționate 29 de scrisori care au venit în regim de petiții.

17.8 Actualizarea cadrului procedural specific UCAAPI

În cursul anului 2019 au fost analizate, elaborate sau actualizate următoarele proceduri:

- Procedura operațională PO.06.15 privind *"Avizarea destituirii șefilor compartimentelor de audit public intern din entitățile publice"*.
- Procedura operațională PO.06.16 privind *"Desfășurarea misiunilor de evaluare a activității de audit public intern"*, Editia II, revizia 1.
- Procedura operațională PO.06.11 privind *"Efectuarea misiunilor de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale"*, Ediția II, Rev 1.

17.9. Asigurarea funcției de audit intern la entitățile publice cu bugete sub 5 mil. lei

În conformitate cu art. 11. lit. e) din Legea nr. 672/2002, privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, UCAAPI are atribuția legală de a asigura, pe baza unui Protocol de colaborare, activitatea de audit intern la entitățile publice centrale ai căror conducători sunt ordonatori principali de credite și gestionează un buget anual de până la 5.000.000 lei.

În acest sens, au fost întreprinse acțiuni de identificare a ordonatorilor principali de credite care derulează bugete sub 5 mil. lei și au fost încheiate și protocele de colaborare pentru asigurarea activității de audit intern cu Registrul Urbaniștilor din România și Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României.

În anul 2020 urmează a fi elaborate planuri de audit la aceste entități și asigurată funcția de audit public intern.

17.10. Dezvoltarea colaborării și cooperării cu Curtea de Conturi a României

În cursul anului 2019 a fost actualizat Protocolul de cooperare și colaborare în domeniul auditului

public extern și auditului public intern dintre CCR și MFP.

Actualizarea protocolului s-a realizat ca urmare a modificării cadrului normativ cu privire la implementarea sistemului de control intern managerial la nivelul entităților publice, precum și pentru a consolida colaborarea dintre auditorii publici externi și auditorii public interni, în special cu privire la aplicarea metodologiilor și procedurilor specifice de lucru și evitarea suprapunerilor în planificarea și desfășurarea activităților proprii.

Prin protocol sunt reglementate aspecte cu privire la acțiunile celor două entități în vederea consolidării auditului intern în sectorul public și a colaborării dintre cele două instituții.

În cursul anului 2019, UCAAPI a participat la întâlnirile cu Curtea de Conturi a României, organizate în baza Protocolului de cooperare și colaborare în procesul de dezvoltare a sistemului de control financiar public intern, ce au avut ca obiect creșterea gradului de organizare și implementare a auditului public intern în cadrul administrației publice locale și centrale, inclusiv din punct de vedere al calității.

17.11. Asigurarea secretariatului tehnic al CAPI

Pentru buna desfășurare a activității CAPI, organism cu caracter consultativ constituit pe lângă UCAAPI, în cursul anului 2019 UCAAPI a asigurat secretariatul tehnic și a redactat documentația aferentă pentru 4 ședințe ale CAPI.

Pentru fiecare ședință CAPI s-au redactat procesele-verbale ale ședințelor, s-au elaborat sintezele ședințelor, avizele și opiniile emise, precum și alte materiale rezultate în urma dezbaterilor ce au avut loc.

Precizăm că toate documentele și materialele elaborate de UCAAPI și supuse dezbaterii CAPI au fost avizate sau au primit opinie favorabilă.

De asemenea, mai menționăm că, UCAAPI a asigurat realizarea și a activităților reglementate prin procedurile de sistem, în principal, în domeniile: control intern (chestionar autoevaluare, raport semestrial/anual privind stadiul implementării sistemului de control intern, registrul riscurilor etc.), integritate și

anticorupție (plan de acțiuni, raport privind stadiul implementării strategiei naționale anticorupție), resurse umane (pregătire profesională, evaluarea performanțelor profesionale etc.).

18. Proiecte implementate la nivelul direcției

18.1. Proiect „Support to improving the coordination of internal audit in Romania”,

Proiectul a fost demarat în anul 2018, iar în anul 2019 aceasta a fost finalizat fiind derulate următoarele activități:

- elaborarea unui proiect de Strategie pentru auditul public intern pentru perioada 2021-2024;
- elaborarea unor modele de bună practică pentru administrația publică locală și asigurarea diseminării acestora;
- organizarea unor întâlniri în cadrul proiectului, inclusiv întâlnirea de închidere a proiectului.

Proiectul a fost finanțat direct de Comisia Europeană prin SRSS – Direcția de Sprijin pentru Reforme Structurale.

18.2. Proiect „Performance Audit, as the instrument assessing the efficiency of programmes in the public administration of Romania”

Proiectul a fost demarat în anul 2019 și urmează a fi finalizat în anul 2020.

În cursul anului 2019 au fost realizate următoarele activități:

- elaborarea unui ghid privind auditul performanței (variantele draft) și diseminarea acestuia prin intermediul unor sesiuni de formare profesională;

- organizarea a două sesiuni de formare profesională pentru personalul UCAAPI și pentru auditori interni din administrația publică centrală și administrația publică locală;
- constituirea celor 2 echipe pentru derularea misiunilor pilot de audit al performanței care au ca scop testarea metodologiei elaborate în proiectul și ulterior finalizarea acestora;
- derularea misiunii de audit pilot al auditului performanței la nivelul administrației publice locale (UAT Vulcana Băi);
- întâlniri de lucru în cadrul proiectului cu auditorii interni implicați în derularea misiunilor pilot.

18.3. Proiect „Sprijin pentru Autoritatea de Audit în gestionarea Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European și Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021”

Proiectul se derulează cu finanțare din Mecanismele Financiare SEE și Norvegian 2014-2021 și se implementează în perioada 19.09.2018 - 31.08.2025.

În cursul anului 2019 au fost realizate următoarele activități:

- asigurarea finanțării cheltuielilor necesare desfășurării activității în anul 2019 ca Autoritate de Audit (Serviciul Operațional de Audit Public Intern din cadrul UCAAPI);
- asigurarea managementului proiectului.

19. Concluzii

Principalele obiective stabilite de UCAAPI pentru anul 2020 sunt următoarele:

- *continuarea demersurilor privind modificarea și completarea Normelor privind sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern în sistem de cooperare, aprobate prin HG nr. 1183/2012, precum și de actualizare a OMFP nr. 768/2003 privind delegarea unor activități din competența UCAAPI în competența structurilor de audit public intern din cadrul DGRFP-urilor;*
- *urmărirea aplicării și dezvoltării unei strategii și metodologii unitare în domeniul auditului intern pentru toate entitățile publice;*
- *asigurarea formării și pregătirii profesionale a auditorilor interni din sectorul public, conform Programului de pregătire;*

- asigurarea calității activității de audit intern pentru toate entitățile publice, evaluând în acest sens activitatea de audit desfășurată în cadrul acestora și propunând împreună cu conducătorii entităților publice respective soluții în vederea corectării deficiențelor existente;

- implementarea activității de audit public intern la nivelul administrației publice locale (comune, orașe, municipii), inclusiv la nivelul structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale care asigură funcția de audit intern în sistem de cooperare;

- îndeplinirea responsabilităților ce revin în calitate de Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian

2014-2021, respectiv Programul de Cooperare Elvețiano-Român.

PARTEA III-A – ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE COMITETUL DE AUDIT PUBLIC INTERN ÎN ANUL 2019

20. Cadrul general

Comitetul pentru Audit Public Intern (CAPI) este un organism cu caracter consultativ care funcționează pe lângă UCAAPI, în scopul definirii strategiei și îmbunătățirii activității de audit intern în sectorul public.

CAPI cuprinde 11 membri, care sunt nominalizați expres la art. 5, alin. (2) din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, respectiv:*

- ✓ Președintele Camerei Auditorilor Financiar din România;
- ✓ 2 profesori universitari cu specialitate în domeniul auditului public intern;
- ✓ 3 specialiști cu înaltă calificare în domeniul auditului public intern;
- ✓ Directorul UCAAPI;
- ✓ 3 experți din alte domenii de activitate, respectiv în contabilitate publică, juridic și sisteme informatice;
- ✓ un reprezentant din conducerea structurilor asociative ale autorităților publice locale.

În cursul anului 2019 CAPI și-a desfășurat activitatea cu un număr efectiv de 8 membri față de un total de 11 membri așa cum sunt prevăzuți la art. 5, alin (2) din *Legea nr. 672/2002, republicată.*

În cadrul ședințelor de lucru ale CAPI avute loc în cursul anului 2019 a fost asigurat cvorumul de ședință, astfel încât avizele și opiniile formulate au fost luate cu respectarea cerințelor Regulamentului de organizare și funcționare, respectiv cu votul majorității simple a membrilor săi.

Responsabilitățile CAPI sunt stabilite și definite de art. 6 din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare.*

21. Organizarea și desfășurarea ședințelor

În cursul anului 2019, membrii CAPI s-au întâlnit în cadrul a 4 ședințe ordinare, după cum urmează:

Nr. crt.	Data organizării ședinței	Nr. membrii CAPI	Nr. membrii CAPI prezenți	Asigurat cvorum Da/Nu
1.	31.07.2019	8	8	Da
2.	17.09.2019	8	7	Da
3.	26.11.2019	8	7	Da
4.	18.12.2019	8	7	Da

21.1. Ședința din data de 31.07.2019 în cadrul căreia s-au dezbătut și au primit avize sau opinii favorabile următoarele documente:

- *Decizia Curții de Conturi a României nr. 10/14.06.2019, urmare misiunii de control desfășurată la UCAAPI cu tema: „Controlul modului în care Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern și-a respectat atribuțiile și a realizat obiectivele stabilite în cadrul legal”, prin care a formulat o serie de recomandări în sarcina MFP și UCAAPI.*

- *Raportul privind activitatea desfășurată de Comitetul pentru Auditul Public Intern în anul 2018, din care rezultă că în anul 2018 membrii*

comitetului s-a întâlnit în cadrul a 5 ședințe de lucru, une au dezbătut un număr de 11 materiale și au emis 7 avize favorabile, o opinie favorabilă, au formulat un proiect de răspuns și au luat act de situația petițiilor primite și soluționate la nivelul UCAAPI. Toate avizele și opiniile au fost favorabile, exprimate în unanimitate de voturi.

- *Protocolul de colaborare în domeniul auditului public extern și auditului public intern*, încheiat între CCR și MFP (UCAAPI). Documentul supus dezbaterii a fost inițiat de Curtea de Conturi a României și reprezintă de fapt actualizarea Protocolului de colaborare existent între CCR și MFP.

21.2. Ședința din data de 17.09.2019 în cadrul căreia s-au dezbătut și au primit avize sau opinii favorabile următoarele documente:

- *Raportul privind activitatea de audit intern din sectorul public din România în anul 2018*. Documentul prezintă, în mod centralizat, gradul de implementare și dezvoltare a auditului public intern în administrația publică centrală și locală, modul de asigurare a independenței și obiectivității auditorilor, modul de îmbunătățire a calității activității de audit public intern și fluctuația auditorilor interni, modul de asigurare a pregătirii profesionale a auditorilor interni, modul de planificare a activității de audit public intern și de realizare a planurilor de audit, precum și principalele direcții de acțiune în vederea îmbunătățirii activității de audit public intern. De asemenea, documentul prezintă și activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2018, precum și activitatea desfășurată de CAPI.

- *Proiect de ordin pentru modificarea și completarea Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 768/2003*. Prin proiectul de ordin pentru modificarea și completarea OMFP nr. 768/2003 privind delegarea unor atribuții din competența UCAAPI în competența serviciilor de control și audit intern ale Direcțiilor generale ale Finanțelor Publice Județene și a Direcției Generale a Finanțelor Publice a municipiului București s-a urmărit îmbunătățirea sistemelor și activităților desfășurate de entitățile publice din administrația publică locală prin sprijinirea acestora în îndeplinirea obiectivelor și creșterea calității funcției de audit public intern.

- *Notă UCAAPI nr. 445.005/15.11.2019*, prin care s-a supus dezbaterii CAPI recomandările formulate de auditorii interni din cadrul ANRP și care nu au fost însușite de conducerea entității publice. Urmare dezbaterii CAPI a concluzionat că trebuie elaborat un punct de vedere care se va analiza în ședința viitoare și ulterior se va comunica solicitantului.

21.3. Ședința din data de 26.11.2019 în cadrul căreia s-au dezbătut și au primit avize sau opinii favorabile următoarele documente:

- *Planul de activitate al UCAAPI pentru anul 2020*, elaborat în baza Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, care a fost structurat pe trei secțiuni astfel:

a) misiuni de audit și alte activități specifice în calitate de Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Mecanismul Financiar Norvegian;

b) activități specifice de coordonare, evaluare, raportare anuală;

c) activități specifice de metodologie și strategie generală.

- *Raportul cadru privind activitatea de audit public intern aferentă anului 2019 în cadrul (denumirea entității publice)*. Documentul prezintă sintetizat structura informațiilor referitoare la activitatea de audit public intern desfășurată în cursul anului 2019 ce trebuie raportată la UCAAPI în vederea elaborării Raportului anual privind activitatea de audit public intern desfășurată în România în anul 2019.

21.4. Ședința din data de 18.12.2019 în cadrul căreia s-au analizat recomandările raportate de două structuri de audit public ca fiind neînsușite de conducătorii entităților publice și au fost formulate și transmise puncte de vedere prin care membrii CAPI și-au exprimat opinia asupra consecințelor neimplementării recomandărilor.

De asemenea, în cadrul ședinței au mai fost discutate diverse aspecte de ordin organizatoric, printre care și necesitatea elaborării unei proceduri/metodologii de lucru

cu privire la analiza și emiterea punctelor de vedere în situația în care sunt raportate recomandări neînsușite de către conducătorii entităților publice.

Claudia Troncea – auditor superior

Monica Preda – auditor superior

Ion Croitoru – șef birou SMG

Costin Piuaru-Isar – șef serviciu SOAPI

Dragoș Niculae – șef serviciu SERAM

Marioara Diaconescu – director UCAAPI